

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH**

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Analýza trestné činnosti v bankovníctví

Vedoucí práce

Ing. Liběna Kantnerová, Ph.D.

Autor

Bc. Radka Smrčková

2013

Prohlášení:

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 30. 4. 2013

.....
Radka Smrčková

Poděkování

Děkuji vedoucí práce paní Ing. Liběně Kantnerové, Ph.D. za cenné rady, připomínky a celkovou podporu při vypracování této práce.

Obsah

1. Úvod.....	- 1 -
2. Padělání peněz od jejich vzniku do konce 19. století	- 3 -
2.1. Co je penězokazectví.....	- 3 -
2.2. Prvopočátky padělání mincí	- 3 -
2.3. Prvopočátky padělání bankovek	- 4 -
2.4. Padělky a politika	- 5 -
3. Padělání platidel ve 20. století	- 7 -
3.1. Padělání ve světě	- 7 -
3.2. Penězokazectví po I. světové válce v Československu	- 9 -
3.3. Stupnice kvality padělků	- 10 -
3.4. Praní špinavých peněz.....	- 11 -
4. Další možnosti trestné činnosti v bankovníctví	- 14 -
4.1. Platební karty	- 14 -
4.2. Skimming	- 14 -
4.3. Další zneužití platebních karet	- 15 -
5. Právní úprava padělané měny	- 17 -
6. Metodika	- 19 -
7. Ochranné prvky.....	- 21 -
7.1. Mince ČR	- 21 -
7.2. Bankovky ČR	- 22 -
7.3. Euromince	- 24 -
7.4. Eurobankovky	- 25 -
8. Analýza trestné činnosti české měny	- 26 -
8.1. Poškození a opotřebení českých mincí	- 26 -
8.2. Poškození a opotřebení českých bankovek	- 28 -
8.3. Analýza padělků a napodobenin české měny.....	- 32 -
9. Analýza trestné činnosti euroměny	- 38 -

9.1. Euroměna	- 38 -
9.2. Srovnání české měny s eurem	- 40 -
10. Analýza skimmingu	- 43 -
10.1. Skimming na příkladech	- 43 -
10.2. Statistika skimmingu v ČR.....	- 46 -
10.3. Statistika skimmingu v rámci EU	- 47 -
10.4. Srovnání počtu případů skimmingu v ČR s EU	- 49 -
11. Závěr	- 51 -
12. Summary	- 54 -
Seznam použité literatury	- 55 -
Seznam obrázků.....	- 59 -
Seznam tabulek	- 60 -
Seznam grafů	- 61 -

1. Úvod

„Peníze jsou takový statek, který v určité společnosti slouží jako běžně přijímaný prostředek směny (platidlo). Jsou univerzální zboží, sloužící především k vyjadřování ostatního zboží (k jeho koupi, prodeji a provádění různých plateb), sloužící k peněžnímu vyjádření hodnoty zboží.“¹

Od počátku věku lidstva po 6. století před naším letopočtem, kdy vznikly peníze jako takové, byly používány za prostředek směny například různé druhy zboží, dobytek, různé druhy bobů a později také drahé kovy, zejména zlato. Avšak všechny tyto prostředky směny měly jednu vadu - nedělitelnost. Velkou překážku také tvořila trvanlivost některých druhů zboží a též některé druhy zabíraly příliš velký prostor. Řešením těchto problémů se staly peníze. Od používání drahých kamenů jako prostředku směny byl pouze malý krůček ke vzniku prvních mincí, jež se z těchto kovů razily. Ražbou do vzácných kovů vznikají první měny a s tím i neodmyslitelně spojený mezinárodní obchod. Po několika staletích se ještě k mincím přidaly papírové bankovky.¹

Na problematiku peněz navazuje tato diplomová práce, která bude pojednávat o vývoji trestné činnosti v oblasti bankovníctví. Teoretická část diplomové práce bude zaměřena nejdříve na vývoj trestné činnosti padělání a pozměňování měny do konce 19. století. Druhá kapitola se bude soustředit na vývoj padělání v průběhu dvacátého století, třetí kapitola poté poskytne údaje o některých dalších variantách trestné činnosti v bankovníctví a následně bude nastíněna právní úprava týkající se padělání a pozměňování.

V praktické části práce bude provedena analýza dat. Jedna z kapitol bude zaměřena na trestnou činnost doléhající na bankovní sektor v rámci České republiky. V případě českých mincí bude analyzováno, jakými způsoby se dají mince padělat a jak vypadají poškozené mince. Na českých bankovkách taktéž bude provedena analýza odlišností poškozené, pozměněné a padělané bankovky. Vše bude názorně předvedeno a poté zaměřeno na analýzu dat spojených s falzifikací české měny. Posléze bude

¹ *Peníze* [online]. 2013 [cit. 2013-04-14]. Dostupné z: <http://penize.org/>.

provedena stejná analýza na bankovkách a mincích Evropské unie, na tzv. euroměně. Získané výsledky budou srovnány s výsledky analýzy české měny.

V nadcházející kapitole bude provedena analýza skimmingu. Zde budou v první řadě ukázány skimmovací nástroje a také místa, kam se běžně tato zařízení umisťují. Následovně bude upozorněno i na další způsoby znehodnocení platebních karet. Kromě skimmingu existují také podvody spáchané na platebních kartách prostřednictvím platebních terminálů apod. I zde bude provedena analýza získaných dat.

Na samý závěr diplomové práce budou shrnuty zjištěné výsledky práce a vyhodnoceny všechny prováděné analýzy a srovnání. Ze zjištěných dat budou vyvozeny závěry a doporučení.

2. Padělání peněz od jejich vzniku do konce 19. století

2.1. Co je penězokazectví

Na výše uvedenou otázku o penězokazectví odpovídá autor Bohuslav Hlinka následovně: "*V obecné představě jde o pokoutní činnost, která se odehrává nejčastěji v tajuplných sklepních prostorách, kde se točí klikou u jakéhosi aparátu, z něhož pak vypadávají zbrusu nové bankovky*".² Jinými slovy jde tedy o zfalšované, znehodnocené, či neplatné peníze, jejichž vyrábění, rozšiřování a užívání je trestnou činností.

2.2. Prvopočátky padělání mincí

Historie penězokazectví sahá, stejně jako samotné prvopočátky peněz, až do šestého století před naším letopočtem. V tomto období nastal tak velký rozmach padělání mincí, že pachatel tohoto zločinu byl za něj trestán smrtí. Na tento popud byly vytvořeny první jednoduché způsoby, jak zkoumat pravost stříbrných mincí. Prvním nástrojem k ověřování pravosti byl nůž, jímž lidé odřezávali malý kousek mince. Základním kovem používaným k výrobě padělků bylo olovo, které bylo padělateli ještě postříbřeno. Tímto způsobem mince budily dojem pravých, nefalšovaných platidel, nicméně za pomoci techniky odřezávání bylo velice snadné zjistit, zda je mince pravá, či nikoli. Padělatelům však netrvalo dlouho a sami si začali na falešných mincích tvořit zářezy, které ovšem taktéž postříbřili.

Velký rozmach padělání platidel nastal i v době rozkvětu římské říše, kdy podle pouhých domněnek (důkaz není znám) některých numizmatiků císař Claudius znehodnocoval měnu sám, a to především kvůli vyšším ziskům. Císař Nero dokonce svolil, aby se do ražby římských mincí kromě stříbra přidávaly i jiné druhy kovů, jež nakonec tvořily 90 až 95 % hmotnosti mince³. S rozvojem penězokazectví bylo neodmyslitelně spjata i trestání pachatelů. Tresty za zločiny penězokazectví byly obzvláště tvrdé jak ve starověku, tak i ve středověku. Zejména v dobách raného

² HLINKA, Bohuslav. *Atentáty na peníze*. Praha: Svoboda, 1987. ISBN 75-040-87.

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dílen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

středověku si padělatelé vysloužili krutý trest smrti, například upálení (dle germánských zákonů). V severní Francii byli například odsouzení házeni do kotlů s vařící vodou. Ve staré Rusi si nejprve penězokazi "vychutnávali" skleničku roztaveného cínu a v pozdějších dobách jim byly usekávány ruce a nohy. Naproti tomu v Anglii byl tento zločin trestán "pouze" usekáváním rukou. Žádný z uvedených trestů však nepomohl eliminovat padělání platidel, protože vidina zisku zřejmě byla, je a nadále bude silnějším pudem než hrozba trestu.

Mezi 12. až 14. stoletím³ na území Anglie pocházeli padělatelé z různých společenských skupin (dokonce i duchovní). Do této doby byli penězokazi spíše urozeného původu, protože jedině těm udělil král právo razit mince. Ale ani zavedení nových trestů nevedlo ke zmírnění zločinů spáchaných na penězích. Dopadený padělatel se mohl bát celé řady krutých trestů, v lepších případech mohl být pokutován, v horších případech mohl být pranýřován, též mu mohly být uříznuty uši či rozervány nozdry. A ještě takového člověka soud odsoudil k doživotnímu trestu a nuceným pracím.

V Čechách rovněž docházelo k padělání mincí. Za vlády rodu Jagellonců (pol. 15. až pol. 16. století³) byly nejznámější tyto padělatelské dílny: jeskyně Na Zlatém Koni u Koněprus, jeskyně Babí Pec na Kozákově, jeskyně Šipka na Kotouči u Štramberka, dále pak dílny v Praze, Brně, Kutné Hoře a na hradě Kámen u Pacova. Z novějších dějin stojí za zmínění zdařilé padělky zlatek, které v druhé polovině 19. století² obíhaly severovýchodní Čechy.

2.3. Prvopočátky padělání bankovek

Padělání bankovek ukrývalo mnohem více nebezpečí než padělání mincí. A to především z důvodu, že bankovky byly emitovány na vyšší hodnotu než mince, nebo též z důvodu nedostatečné důvěry ze strany veřejnosti v tuto novou formu platidel a také proto, že veřejnost odmítala přijmout bankovky za platidlo, či z důvodu toho, že padělky bankovek byly a jsou vyráběny z téhož materiálu jako originální bankovky. Na základě těchto odůvodnění byly vládou obnoveny tresty smrti za padělání.

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dílen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

Velký podíl na padělání platidel mají Spojené státy americké. V době jejich vzniku (1776)³ a ještě dříve do Ameriky odjížděli kolonisté různých typů, např. dobrodruzi či zločinci, mezi nimiž byli právě i padělatelé peněz. V této době na území Spojených států obíhalo několik měn evropských států, např. koloniální anglické libry a šilinky, španělské dublony, francouzské louisdory, holandské guldeny. Tato "mnohoměnost" velice nahrávala výrobcům padělků. V takové změti měn ani vzdělaní lidé s jistotou nedokázali odhalit padělky od originálních platidel. Navíc zde existoval i fakt, že většina příjíždějících kolonistů byla negramotná.

V Severní Americe se první bankovky objevily v roce 1690³. Jednalo se o peníze, které byly tištěny na obyčejný papír, jednostranně a jednou barvou. V těchto počátcích nebylo pro padělatele těžké vytisknout zdařilé falzifikáty. V pozdějších letech byly tyto jednoduché bankovky vylepšovány takovým způsobem, aby padělatelé neměli svou práci tak snadnou. Nicméně ani dvoubarevný tisk, ani složitější obrazce na bankovkách, a dokonce ani jedna nerovná strana na bankovce penězokaze příliš neodradila.

2.4. Padělky a politika

Padělání platidel se stalo již v rané historii nástrojem zahraniční politiky. Například pruský král Friedrich II. razil postříbřené napodobeniny mincí, jež vydával jeden z jeho tehdejších sousedů August III. Friedrich II. tímto způsobem oklamal jak své sousedy, tak personální unii Pruska se Saskem. Friedrich II. ve své mazanosti vyvážel pravé mince do Lipska, kde přimícháním mědi nechal razit z jedné pravé mince pět falešných. Těmito penězi král platil vojsko a další potřebné výdaje s vojskem spojené.³

Druhou zemí, která využívala padělanou měnu, byla Anglie. Ta tuto "*politiku padělků*" používala ve vztahu k Spojeným státům americkým. Celý proces tisknutí falešných peněz Anglie odstartovala na počátku války o nezávislost. V té době na území dnešních Spojených států amerických kolovaly nekryté bankovky známé jako "*Continental Currency*". Britové využívali toho, že peníze nebyly kryty drahými kovy, a proto začali do svých amerických kolonií dodávat falešné bankovky. Tato nepravá

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dilen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

platidla byla rozšiřována prostřednictvím mužů, kteří nesouhlasili s osamostatněním Ameriky od Anglie.³

Podobné ovlivňování ekonomiky probíhalo ve Francii za vlády Napoleona Bonaparta. Panovník ve spolupráci s ministrem policie nechal po nocích tisknout falešné ruské peníze, pomocí nichž chtěli podpořit francouzský úder na ruský stát. Avšak na falzifikátech této měny bylo několik podstatných chyb, a proto byly brzy odhaleny. V období první světové války v Rusku taktéž obíhalo velké množství padělaných bankovek vysoké kvality.³

Následující významná diverze peněz nastala po vypuknutí druhé světové války. Němečtí fašisté se rozhodli, že naruší ekonomiku Anglie. Z tohoto důvodu začali tisknout falešné libry. Druhý podstatný důvod padělání anglické měny spočíval v tom, že libry si ve válce, stejně jako v meziválečné době (v době rozkvětu), zachovaly relativní stálost, jinými slovy byly stále solidní měnou v bankách ve všech evropských státech. V průběhu celé doby příprav k tisknutí padělaných peněz se Hitlerovi muži potýkali s celou řadou problémů, např. museli rozluštit záhadu bankovního papíru užívaného pro anglické bankovky, nebo přijít na to, jakým způsobem Angličané vytvářeli vodotisk a mnoho dalších. Výroba falešných peněz se úspěšně rozběhla v druhé polovině roku 1942³ na půdě koncentračního tábora Sachsenhausen pod vedením inženýra Bernharda Krügera. Celá operace dostala jméno po tomto muži, tedy "*operace Bernhard*". Touto akcí němečtí důstojníci způsobili Anglii škodu ve výši 135 milionů liber.³ Nicméně tato suma nemohla vážněji narušit anglickou ekonomiku.

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dilen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

3. Padělání platidel ve 20. století

3.1. Padělání ve světě

Dvacáté století bylo symbolizováno dobou vynálezů a objevů takřka ve všech oborech tehdejší doby, a tudíž ani obor polygrafie nebyl výjimkou. V této době se odborníci neustále snažili o zdokonalení nejen grafické podoby bankovek, ale také o jejich barevné ztvárnění. Dokonce i při ražbě mincí tehdejší doby bylo dosaženo podstatného zlepšení.

Geniální vědečtí pracovníci vynalezli zařízení, která napomáhala k ochraně před paděláním papírových bankovek. Takováto zařízení umožňovala vícebarevný hlubotisk, dále pak potisk bankovního papíru současně po obou stranách bankovky, nebo také umožňovala tisk barvami, které byly řízeny laserem. V mincovnách při ražbě mincí výrobci začali používat vrstvené materiály. Tyto materiály jsou zcela jiného charakteru než stejnorodé materiály, které se do té doby užívaly, typickým příkladem může být jiné chování mince v magnetickém poli anebo odlišná vodivost mince.

Nové vědecké poznatky, které vědečtí pracovníci do té doby získali, byly zpřístupněny široké veřejnosti, z čehož vyplývá, že je mohli velice snadno získat i padělatelé. Ti těchto nových informací o ochraně bankovek zneužili ve svůj prospěch v průběhu 20. let 20. století³. Toto desetiletí bylo ve znamení organizovaného zločinu. Ten se projevoval především v oblasti distribuce drog, nicméně byl také úzce spjat s paděláním peněz. Díky organizovanému zločinu ubývalo osamělých jedinců, kteří se sami pokoušeli o vytisknutí nepravých platidel. Bylo to z toho důvodu, že skupina, spíše než jednotlivec měla daleko lepší, výhodnější podmínky, za kterých si mohla obstarat vybavení potřebné k výrobě padělaných peněz.

Ve 20. letech 20. století³, v dobách velkého rozmachu trestné činnosti spáchané na bankovkách, již existovala jistá parita, na jejímž základě si padělatelé vybírali měnu, kterou chtěli falzifikovat. K zemím, jejichž měny byly v té době nejvíce padělávané, patřily především Amerika, dále pak Německá spolková republika, Itálie, Francie a také Velká Británie. Organizovaný zločin na té nejvyšší úrovni byl vytvářen zejména

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dílen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

ve Spojených státech amerických, v Argentině, ve Francii a v neposlední řadě také v Itálii. Síť organizovaných skupin v těchto státech byly strategicky propojeny na mezinárodní úrovni a policisté tomu všemu mohli ve většině případů pouze přihlížet. Pachatelé své zločiny nejčastěji ukrývali do bezúhonných prosperujících firem a ty poté tvořily jakýsi štít.³

V minulosti se stalo nespočetné množství špatností spáchaných na penězích. Jeden z těch mnoha případů penězokazectví se odehrál přibližně v 70. letech 20. století³ v italském městě Neapol. Obyvatelé tohoto památného sídla si povšimli nápadně častého pohybu pohřebních vozů. Po odhodlaném zákroku policistů vyšlo najevo, že jedna z rakví byla lehce poškozená. A proto policisté otevřeli poškozenou rakev, kde místo těla našli nové falešné peníze. Tento jeden náhodně vybraný příklad falzifikace bankovek svědčí o tom, jak vynalézavé byly skupiny organizovaného zločinu již v této době.

Nyní je nutné vrátit se k faktům a historickým statistikám. V průběhu let a staletí se vyvíjela jak ochrana platidel, tak také techniky falzifikace, z čehož vyplývá, že nárůst počtu vyrobených znehodnocených bankovek a padělatelských dílen se též každým rokem neustále zvyšoval. Polskoj uvedl: "*V letech 1969 až 1977 bylo v kapitalistickém světě zjištěno 396 padělatelských dílen. Z toho šest v Africe, dvě v Asii, v Evropě čtyřicet, v Americe 348, ale jen v samotných USA to bylo z tohoto počtu celkem 337 padělatelských dílen.*"³ Na území amerického kontinentu byla založena za účelem odhalení penězokazectví organizace s názvem Tajná služba. Primární účel této organizace, kvůli kterému byla vytvořená, nahradil v pozdějších letech účel nový - ochrana prezidentů, a posléze byl účel Tajné služby ještě rozšířen o ochranu prezidentských rodin a taktéž o ochranu kandidátů na post prezidenta.

Ve 20. století³ se znovu zvýšil zájem pachatelů o znehodnocování mincí. V okamžiku, kdy byly vynalezeny papírové bankovky, které ve světě padělatelů okamžitě zaujaly první místo, falzifikace mincí byla zminimalizována tak, že se dokonce na nějaký čas vytratila úplně. V této době sice docházelo k falšování mincí, nicméně se

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dílen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

nejednalo o obyčejné mince užívané v každodenním provozu, ale o pamětní mince, jejichž padělky byly k nerozeznání od těch pravých pamětních mincí.³

3.2. Penězokazectví po I. světové válce v Československu

Psal se rok 1919³, první světová válka již dávno skončila a velká mocenská říše, Rakousko-Uhersko, byla rozdělena na mnoho menších států. Ze spárů rodu Habsburků se tehdy vymanila i Československá republika, jejímž prezidentem se stal T. G. Masaryk. Prvopočátky padělání oběživa sahaly právě do již zmíněného roku 1919, protože během něj oficiálně vznikla první československá měna, zkráceně Kč. Měnová reforma v této době spočívala především v tom, že rakousko-uherské peníze byly okolkovány. Díky těmto kolkům se z téměř bezcenných rakousko-uherských bankovek mohly stát cenné československé bankovky. Československá měna v té době byla velice silnou měnou oproti okolním státům vzpamatovávajícím se z války, a proto padělatelé vytvářeli falešné kolkky.

Již brzy po uvedení okolkovaných rakousko-uherských bankovek emitovala vláda Československé republiky bankovky zbrusu nové. Byly to státovky první emise a jejich úkolem bylo nahrazovat do té doby obíhající měnu. Do oběhu se dostávaly pozvolným způsobem v průběhu období od července 1919 až do února 1920². S výjimkou dvou nejvyšších hodnot byly bankovky tisknuty v tuzemsku na domácích tiskařských strojích, nicméně ty bohužel nebyly tak vybavené jako tiskařské stroje, které byly používány zahraničními tiskárnami. Bankovky tisknuté domácími tiskařskými stroji neměly takové množství ochranných prvků jako bankovky ze zahraničních tiskáren, a proto se staly terčem pro penězokazce.

Československé státovky byly díky nedostačujícímu počtu ochranných prvků mnohokrát padělány, avšak z důvěryhodných zdrojů lze zjistit, že jejich počet zdaleka nedosahoval počtu padělků vytvořených na základě okolkovaných rakousko-uherských bankovek. O obou těchto měnách, jež obíhaly zemi po první světové válce, hovoříme jako o "*zlatém věku*" falzifikace peněz na území Československé republiky.²

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dělen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

² HLINKA, Bohuslav. *Atentáty na peníze*. Praha: Svoboda, 1987. ISBN 75-040-87.

V závěru této kapitoly je uveden jeden z mnoha případů falzifikování měny po první světové válce. Tento trestný čin padělání se odehrál v roce 1924³ ve městě Přerov. V těchto místech došlo k odhalení falzifikátu dvacetikorunové bankovky, kterou se snažil jeden muž, tváříci se jako obchodník, dát prostřednictvím prodavačky v obchodě do oběhu. Nicméně prodavačka o pravosti bankovky pochybovala a zavolala policii. Po jisté době zatkli příslušníci policie ještě několik mužů - spolupachatelů, kteří si tiskli své vlastní dvacetikorunové bankovky s cílem propašovat je do oběhu. Muži vytiskli přibližně 11 700² dvacetikorunových bankovek v hodnotě 234 000 Kč². Do oběhu se však nedostaly téměř žádné z těchto falešných bankovek.

3.3. Stupnice kvality padělků

V souvislosti s padělkem byla stanovena stupnice kvality padělků, která měla, a doposud má, pět stupňů.

1. Velmi nebezpečný falzifikát - jednalo se o typ padělku, který byl vytisknutý na stejném tiskařském stroji, jaký byl využíván při tištění pravých, originálních bankovek a ochranné prvky, jež obsahovala i pravá bankovka, byly taktéž zdařilé. Padělek je v tomto případě identifikovatelný pouze pod lupou. S takovouto neplatnou bankovkou bylo možné oklamat i bankovního úředníka²

2. Nebezpečný falzifikát - i v tomto případě byla bankovka dobře vytisknuta a taktéž obsahovala ochranné prvky, které byly identické s prvky na pravé bankovce. Padělek druhého stupně kvality bylo možné poznat i bez použití lupy a stejně jako u prvního stupně kvality, tak i u druhého stupně, s ní bylo možné dokonale oklamat bankovního úředníka²

3. Zdařilý falzifikát - třetí stupeň kvality falzifikace bankovek byl vytisknut na jiných než originálních tiskařských strojích. Tento padělek v sobě měl ukryty ochranné prvky, ale nebyly již tak dokonalé, jako v předešlých dvou stupních kvality. Zde scházela buď potřebná kvalita, nebo zde některé prvky chyběly úplně. S padělkem třetího stupně kvality již nebylo možné bankovního úředníka oklamat, avšak

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dilen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

² HLINKA, Bohuslav. *Atentáty na peníze*. Praha: Svoboda, 1987. ISBN 75-040-87.

prodavačka v obchodě by za určité situace tuto bankovku přijmout mohla, např. při nedostatečném osvětlení.²

4. Méně zdařilý falzifikát - vyhotovení padělku čtvrtého stupně falzifikace bylo poměrně nedokonalé. Falzifikát byl natolik nezdařilý, že na něm byly vynechávány některé části tisku. Prodavačka v obchodě by byla schopná přijmout tento padělek pouze za velmi nepříznivé situace, např. při nedostačující znalosti bankovek a především ochranných prvků umístěných na bankovce²

5. Neumělý falzifikát - poslední stupeň představoval ty nejméně zdařilé falzifikáty, jaké byly kdy vytisknuty, např. neumělé kresby, jednoduché napodobeniny nejruznějších druhů. Prodavačka by se dala tímto stupněm oklamat pouze za mimořádně nepříznivých podmínek, např. při absolutní neznalosti bankovek a jejich ochranných prvků.²

3.4. Praní špinavých peněz

Powis uvádí: "*Praní špinavých peněz definujeme jako praní peněz, pocházející z nezákonné činnosti zatajením totožnosti soukromých osob, které obdržely peníze, zároveň s převodem částky do aktiv, aby bylo vytvořeno zdání, že částka pochází z legálních zdrojů*".⁴ Jednodušší charakteristikou by například mohla být definice, že se jedná o "*využívání nelegálních peněz za účelem jejich legalizace*".³

Největší rozmach praní špinavých peněz nastal ve druhé polovině 70. let⁴ společně se zvyšujícím se trendem užívání návykových látek, čili drog. V roce 1970⁴ vešel v platnost na území dnešních Spojených států amerických Zákon o bankovních transakcích, jenž byl v originále nazýván Bank Secrecy Act (BSA). Tento zákon obsahoval pět základních bodů:

1. Banka, ale i jiné bankovní instituce byly povinny ohlásit každou hotovostní transakci nad částku 10.000 dolarů⁴, kterou provádí jedna osoba, a to v ten stejný den, kdy tato hotovostní transakce nastala. V tomto bodě byla udělena výjimka, a

² HLINKA, Bohuslav. *Atentáty na peníze*. Praha: Svoboda, 1987. ISBN 75-040-87.

⁴ POWIS, Robert E. *Jak se perou špinavé peníze*. Praha 1: VICTORIA PUBLISHING a.s., 1992. ISBN 80-85605-32-5.

³ POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dílen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.

to na transakce uskutečněné mezi vládními institucemi, domácími bankami nebo bankami, které se zaměřovaly na transakce s maloobchodními organizacemi.

2. Osoby, které převážely nebo posílaly peníze nad sumu 10.000 dolarů⁴ v jakékoli podobě přes hranice USA, musely vyplnit na přesně stanovený formulář celní prohlášení. Bankám byla i v tomto bodě udělena výjimka.

3. Pokud existovaly osoby, které trvale žily ve Spojených státech amerických a jejichž zůstatek na bankovním kontě během jednoho roku přesáhl hodnotu 10.000 dolarů⁴, musely vyplnit formulář s názvem: "*Zpráva o vlastnictví zahraničního konta*".

4. Zákon také ukládal ministerstvu financí za povinnost archivovat všechny tři výše uvedené formuláře, a to z toho důvodu, aby mohlo vysledovat stopy praní špinavých peněz.⁴

5. V neposlední řadě bylo též povinné zaznamenávat potřebné údaje o celé řadě finančních transakcí. Tato byrokracie měla plnit účel podkladů pro daňové úřady a kontroly.⁴

Bankéři se však odmítali tímto zákonem řídit. Byli z hloubi duše přesvědčeni, že se jedná o protiústavní zákon. Toto tvrzení bankéřů bylo však v roce 1974⁴ definitivně vyvráceno a od té chvíle banky musely fungovat dle tohoto zákona. Na konci 70. let⁴ probíhalo v USA několik vyšetřování, jejichž předmětem bylo praní špinavých peněz. Na základě těchto vyšetřování bylo k Zákonu o bankovních transakcích přidáno několik dodatků a oprav. Jednalo se například o přísnější identifikaci soukromých osob nebo přísnější vymezení bankovních kont, u nichž lidé neměli povinnost zasílat informace o transakcích či dokonce takové dodatky, které se zaměřovaly na zvyšování trestů za nedodržování již zmiňovaného zákona.

Nejvýznamnějším zákonem týkajícím se praní špinavých peněz se stal Zákon o potírání praní peněz z roku 1986⁴, v originále nazývaný *Money Laundering Control Act*. Tento zákon stanovoval vyšetřovatele, kteří se měli od té chvíle zabývat odhalováním praní špinavých peněz. Díky uvedení Zákonu o potírání praní peněz v platnost bylo praní špinavých peněz definováno jako těžký zločin. Jeho součástí se staly také dodatky

⁴ POWIS, Robert E. *Jak se perou špinavé peníze*. Praha 1: VICTORIA PUBLISHING a.s., 1992. ISBN 80-85605-32-5.

k BSA. Dodatek byl také přidán k dokumentu *Právo na nezveřejňování finanční situace*. Jeho zásluhou banky dostaly právo nahlásit státním orgánům jakékoli podezřelé pohyby na účtech svých zákazníků.

Odborníci na praní peněz však na každou změnu nebo dodatek zákona reagovali velice rychle. Neustále vymýšleli nové techniky, kterými by oklamali vyšetřovatele. Dalo by se říci, že se vždy snažili být o krok před vyšetřovateli. Jednou z mnoha taktik, jež byla experty na praní peněz hojně používaná, se všeobecně nazývá *smurfing*. Spočívá v tom, že specialisté na tento typ taktiky se rozjeli po celé zemi, aby nakupovali pokladní šeky a jiné platební prostředky do celkové částky 10000 dolarů⁴ a ty posléze transferovali pryč ze země.

Pokud byla tato nekalá technika odhalena, musela následovat kamufláž. Jestliže se jednalo například o pašování valut, pachatelé, aby byli znovu o krok před vyšetřovateli, začali schovávat svou nezákonnou činnost za legálním podnikáním. Několik obchodů, například se zlatem, sloužilo jako zástěrka pro převedení určité, většinou velmi vysoké hotovosti. Banky z tohoto důvodu přijaly nová opatření proti praní špinavých peněz a těmi se musely řídit, např. musely důkladně poznat svého klienta. K podvodům docházelo i v bankách. Například v Mezinárodní komerční a úvěrové bance v roce 1990⁴ bylo zatčeno několik bankovních úředníků, protože nezákonně převedli částku jednoho milionu dolarů.⁴

⁴ POWIS, Robert E. *Jak se perou špinavé peníze*. Praha 1: VICTORIA PUBLISHING a.s., 1992. ISBN 80-85605-32-5.

4. Další možnosti trestné činnosti v bankovníctví

4.1. Platební karty

Poměrně v nedávné době byly k platebním prostředkům přidány také platební karty, s jejichž pomocí se převádí bezhotovostní formou určitý objem finančních prostředků. Platební karty můžeme dělit například podle karetních asociací. Mezi nejvýznamnější a nejznámější kartové asociace patří VISA a MasterCard, do něhož můžeme dle některých zdrojů zařadit skupinu platebních karet označovaných Maestro. Dalšími známými asociacemi jsou American Express, Japan Credit Bureau a Diners Club, která byla později koupena asociací DISCOVER.⁵

Na platebních kartách lze najít několik ochranných prvků, které, jak už název napovídá, snižují riziko padělání platebních karet. Jedná se o hologramy, mikrotexty, číslování karet, vlastnoruční podpis uživatele na podpisovém proužku, znaky a symboly viditelné pod ultrafialovým světlem či PIN kód zadávaný uživatelem. Dále pak magnetický proužek nebo čip, případně oba dohromady.⁵

Platební karty a na nich umístěný magnetický proužek také mají pevně stanovené rozměry. Bankomaty však nedokážou kontrolovat pravost platebních karet, zkontrolují pouze normou stanovené rozměry karty. Pachatelé tak velice snadno mohou získat přístup k cizímu účtu, a to tak, že si obstarají tzv. "*bílý plast*", který splňuje normované rozměry. Pachatelé získají pomocí těchto nástrojů informace zapsané na magnetickém proužku karty a též získají číselný PIN kód.⁵

4.2. Skimming

Česká spořitelna a.s. na svých webových stránkách uvádí, že skimming je: "*podvodné načtení údajů z magnetického proužku na kartě pomocí čtecího zařízení, které je umístěno na bankomatu*".⁶ Jedná se o celosvětový problém, který mívají na svědomí především organizované zločinecké skupiny na národní úrovni, nicméně

⁵ Platební karty. *Padělání peněz a skimming* [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.karty-penize.webgarden.name/menu/platebni-karty>.

⁶ Jak vyžrát na skimming. *Česká spořitelna a.s.* [online]. 2012 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/jak-vyzrat-na-skimming-d00014291>.

pachatelé mohou být i méně početné skupiny. Ve světě se první zařízení určené ke skimmingu na bankomatech objevilo v 90. letech 20. století⁶ a na území České republiky se poprvé objevilo v roce 2001⁶. Smyslem skimmingu je získat data z pravých platebních karet pro výrobu padělků.

Organizované zločinecké gangy bývají často propojeny na základě místa bydliště nebo na základě rodinných vztahů. Nejdůležitější představitelé takové organizace mají své základny v jedné zemi a příbuzní či známí těchto představitelů působí v jiné zemi jako např. kurýři pro převoz získaných finančních prostředků. Samotné zločiny na platebních kartách páchají nejčastěji cizinci s trvalým pobytem v té konkrétní zemi, kde k zločinům dochází, nebo je páchají příbuzní hlavních organizátorů, kteří do těchto zemí dojíždí. Pachatelé mívají moderní technologie, s jejichž pomocí předávají ukradené informace o platebních kartách dál.⁷

Skimming je jednou, nikoliv však jedinou možností, jak pachatelé napadají bankomaty. Nejedná se, jako v případě skimmingu, o použití dat získaných z magnetického proužku platebních karet, ale o podvody či krádeže.⁸

4.3. Další zneužití platebních karet

Trestnou činnost může páchat i vlastník platební karty, a to dvěma způsoby. Prvním způsobem je držitelova platební neschopnost, což lze chápat jako připravený podvod držitele, a druhým způsobem je simulovaná krádež. V prvním případě držitel platební karty převede zůstatek na svém účtu a posléze odmítá hradit své vzniklé dluhy. V druhém případě držitel platební karty oznámí vydavateli ztrátu karty, ale kartu používá dále a uskutečňuje s ní finanční operace. Tomuto aktu se říká "*trestná činnost spáchaná neoprávněným držitelem platební karty*". Tímto způsobem může zneužít kartu

⁶ Jak vyzrát na skimming. *Česká spořitelna a.s.* [online]. 2012 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/jak-vyzrat-na-skimming-d00014291>.

⁷ Skimming. *Padělání peněz a skimming* [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.karty-penize.webgarden.name/menu/skimming>.

⁸ ATM-jiné útoky. *Padělání peněz a skimming* [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.karty-penize.webgarden.name/menu/atm-jine-utoky>.

bud' nečestný nálezce, který společně s kartou má k dispozici i PIN kód nebo příbuzní nebo blízké osoby, které znají PIN kód.⁹

Odcizit kartu mohou také překupníci platebních karet, kteří velice snadno mohou odčerpat značné finanční obnosy dříve, než si toho držitel karty může povšimnout. Dále mohou inkasovat i finanční odměnu v podobě nálezného od vydavatele karet za navrácení ztracené karty. Zloděj či překupník může také kartu držiteli odcizit, odčerpat finanční prostředky, aniž by si toho držitel karty všimnul, a poté kartu držiteli nepozorovaně vrátit.⁹

Další možnou variantou trestné činnosti je záměrné předložení falešných osobních dokladů při vyřizování nové platební karty nebo využití ještě nedoručené karty držiteli při doručování pomocí pošty, kdy na magnetickém proužku ještě není podpis držitele, avšak zasílání karet poštou je spíše už minulostí. Některé typy karet může zneužít i obchodník. Při placení kartou může obchodník zmanipulovat částku, tedy ji falešně navýšit.⁹

⁹ *Zneužívání platebních karet*. Brno, 2005. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/69399/pravf_b/bc_brno_po_kon_mati.pdf.
Bakalářská práce. Masarykova univerzita.

5. Právní úprava padělané měny

Padělání a pozměňování peněz je upraveno v trestním zákoníku č. 40/2009 Sb., druhá část - zvláštní, hlava šestá týkající se trestných hospodářských činů, konkrétně § 233 až § 239.¹⁰

V § 233 - pozměňování a padělání stojí, že pokud někdo sobě nebo jinému opatří padělky měny nebo je vlastní, bude potrestán odnětím svobody na 1 - 5 let. Pokud však vlastník padělků a pozměněných peněz použije tyto s úmyslem, že jsou pravé, jeho trest se zvedne na 3 - 8 let odnětí svobody. Pokud pachatel je členem organizované skupiny nebo pokud pachatel spáchá trestný čin padělání či pozměňování ve větším rozsahu, trest může být protažen až na 12 let odnětí svobody, případně mu může být odebrán majetek. Potrestán bude i ten, kdo čin připravoval.¹⁰

V § 234 je pozornost zaměřena na neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebních prostředků. Jedná se o úpravu především platebních karet, elektronických peněz, příkazů k zúčtování, cestovních šeků a záručních šekových karet. Trest v těchto případech je dle trestního zákoníku stanoven na zákaz činnosti, odnětí svobody až na 2 roky nebo propadnutí věci či jiného majetku. Za neoprávněné držení pozměněného nebo padělaného jednoho z výše uvedených platebních prostředků bude pachatel potrestán 1 až 5 lety odnětím svobody. V případě užití platebního prostředku s úmyslem nahradit pravý platební prostředek je trest zvýšen na 3 až 8 let. Sazba trestu je ještě navýšena, jestli se jedná o organizovanou skupinu nebo byl spáchaný zločin větších rozměrů.¹⁰

§ 235 řeší situaci, kdy člověk, jemuž mu bylo zapláceno padělanými či pozměněnými penězi, tyto peníze dále užívá k platbě jako pravé. Trest je nastaven na zákaz činnosti, odnětí svobody až na dva roky nebo propadnutí věci či jiného majetku.¹⁰

§ 236 ukládá tresty za výrobu a držení náčiní užívaného k padělání. Trest odnětí svobody až na 2 roky, zákaz činnosti nebo propadnutí věci či jiného majetku si vyslouží ten, kdo nějakým způsobem zpřístupňuje nebo vlastní nástroj, zařízení nebo jeho součást a jiné pomůcky a také ochranné prvky bankovek potřebné k pozměňování nebo padělání bankovek nebo jiných platebních prostředků. V případě, že pachatel trestného

¹⁰ *Trestní zákoník: Trestní řád*. Český Těšín: Poradce, 2009, 200 s. ISBN 978-80-7400-250-2.

činu v tomtéž oboru pracuje, je stanoven trest odnětí svobody na 1 až 5 let nebo je jeho trest peněžní.¹⁰

V § 237 je řešena neoprávněná výroba peněz. Ten, kdo vyrobí nebo opatří sobě nebo někomu jinému falešné peníze nebo ochranné prvky užívané na bankovkách bude potrestán odnětím svobody na 1 až 5 let. Bude-li se jednat o organizovanou skupinu nebo trestný čin bude proveden ve větším rozsahu, trest se bude pohybovat ve výši 3 - 8 let odnětí svobody. A pokud organizovaná skupina bude páchat trestnou činnost ve více státech, trest může být až 10 let odnětí svobody. Trestná je i příprava výroby.¹⁰

§ 238 říká, že možnosti sankcí rozebíraných v § 233 až 237 jsou poskytnuty pro účely ochrany nejen tuzemské měny, ale též pro účely ochrany zahraničních měn i cenných papírů.¹⁰

§ 239 upravuje skutečnost ohrožování oběhu tuzemských peněz. Tento paragraf se týká toho, kdo dává do oběhu náhražky tuzemských peněz nebo bez zákonného důvodu odmítá tuzemskou měnu, nebo kdo tuto měnu poškozuje. Trest dosahuje až šesti měsíců odnětí svobody, zákazu činnosti nebo propadnutí věci či jiného majetku.¹⁰

¹⁰ *Trestní zákoník: Trestní řád*. Český Těšín: Poradce, 2009, 200 s. ISBN 978-80-7400-250-2.

6. Metodika

Pro účely dodržení cíle diplomové práce bylo zapotřebí opatřit a posléze také důkladně prostudovat literaturu, jež se týká problematiky trestné činnosti v bankovníctví. Pro sepsání literární rešerše bylo nutné čerpat jak z knižních zdrojů, tak také ze zdrojů internetových. Knihy potřebné pro literární rešerši byly ve většině případů zapůjčeny v Akademické knihovně Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Z internetových zdrojů byly čerpány informace s novodobou tematikou - a to například o skimmingu a dalších podvodech spáchaných na platebních kartách svých uživatelů.

Několik internetových serverů bylo nutné využít i při zpracování praktické části diplomové práce. Data z těchto zdrojů byla uplatněna především jako podklad pro analyzování všech částí stanoveného rámce této práce. Obrázkové materiály z výše zmiňovaných zdrojů byly použity v textu pro dotvoření komplexního celku, jakým by tato práce měla být.

Při analyzování a vzájemném porovnávání údajů v praktické části bylo využito následujících metodických postupů:

1. Analýza

Je to myšlenkové rozřazování zkoumaného objektu na jednotlivé, jednodušší části, aby mohly být stanoveny podstatné znaky. Analýza umožňuje oddělit od sebe podstatné a nepodstatné prvky. Cílem analýzy je poznat části jako prvky složitého celku.¹¹ Analýza předpokládá, že každý celek je systém, kde platí jisté zákonitosti.¹²

2. Syntéza (sjednocení)

Jedná se o proces sjednocování částí, vlastností a vztahů, vyčleněných prostřednictvím analýzy, v jeden celek.¹¹ Po určitém analytickém postupu se opět snažíme dostat k původnímu celku, ale původní jevy jsou obohaceny a znalosti o

¹¹ Metodologie odborné práce. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2006 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/FF-katedry/kae/Metodologie_odborne_prace_-_opory.pdf.

¹² BUNEŠOVÁ, PH.D., Ing. Marie a VANĚČEK, CSC. *Technika zpracování bakalářských a diplomových prací. Jihočeská univerzita v Českých budějovicích* [online]. 2008 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <http://ksr.ef.jcu.cz/dokumenty/technika-zpracovani-bakalarskych-a-diplomovych-praci>.

předmětu jsou prohloubeny.¹² Syntéza doplňuje analýzu a zároveň s ní tvoří nerozlučný celek.¹¹

3. Indukce

Tato metodika postupuje od části k celku, tzn. od podrobnosti k všeobecné věci. Indukce umožňuje zevšeobecnění, pochopení samotné podstaty jevu a stanoví jeho závislosti.¹²

4. Dedukce (závěr)

Deduktivní metoda postupuje od všeobecné věci k podrobnosti, tzn. od celku k části, či jedinci. Indukce a dedukce spolu úzce souvisí.¹²

5. Klasifikace (třídění)

Jde o řazení pojmů do skupin podle určitých hledisek a kritérií. Za základ dělení při klasifikaci se vybírají znaky, které jsou pro dané předměty, jevy či procesy podstatné.¹¹

6. Komparace (srovnávání)

Komparace je porovnání objektů za účelem stanovení jejich shodných nebo rozdílných znaků. Je to nejdůležitější předpoklad zobecnění.¹¹

7. Statistické a matematické metody

Tyto dva metodické postupy umožňují přesně vyjádřit jevy a vztahy mezi těmito jevy. Statistika shromažďuje a utřídí ekonomická a jiná data.¹²

Všech 7 zmíněných metod bylo využito k získání vhodných dat ke splnění cíle této diplomové práce.

¹² BUNEŠOVÁ, PH.D., Ing. Marie a VANĚČEK, CSC. *Technika zpracování bakalářských a diplomových prací. Jihočeská univerzita v Českých budějovicích* [online]. 2008 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <http://ksr.ef.jcu.cz/dokumenty/technika-zpracovani-bakalarskych-a-diplomovych-praci>.

¹¹ Metodologie odborné práce. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2006 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/FF-katedry/kae/Metodologie_odborne_prace_-_opory.pdf.

7. Ochranné prvky

V jedné z následujících kapitol této diplomové práce bude rozebíráno téma padělení a znehodnocení měny České republiky a měny Evropské unie. Aby však bylo možné se touto analýzou zabývat, je třeba si pro připomenutí znovu ukázat ochranné prvky obou měn.

7.1. Mince ČR

V České republice jsou v současné době v platnosti mince s následujícími hodnotami: 1, 2, 5, 10, 20 a 50 korun českých. Tyto mince nemají na sobě tolik ochranných prvků jako bankovky, protože jejich padělení je díky nižším nominálním hodnotám méně pravděpodobné.

Obrázek 1: Mince ČR

Zdroj: www.oulipova.cz/vyuka/prs/mat/penize_mince.html

Prvním a zároveň zřejmě nejdůležitějším ochranným prvkem na mincích je materiál. Všechny mince jsou raženy z oceli, avšak pokovení mají odlišné. Mince s

hodnotami 1, 2 a 5 Kč jsou pokoveny niklem, desetikoruna je pokovena mědí, dvacetikoruna slitinou mědi a zinku a padesátikoruna je v mezikruží pokovena mědí a ve středu slitinou mědi a zinku.

U mincí též záleží na tvaru. Vyjma dvoukoruny a dvacetikoruny mají všechny mince kulatý tvar. Hrana koruny a desetikoruny je ještě navíc opatřena vroubkou, ale hrana pětikoruny a padesátikoruny zůstává hladká. Dvoukoruna má tvar jedenáctistěnu s hladkou a zaoblenou hranou, dvacetikoruna je ve tvaru třináctistěnu taktéž s hladkou a zaoblenou hranou. Všechny nominální hodnoty českých mincí mají magnetickou vlastnost.

Dalším ochranným prvkem mincí je jejich reliéf. Na lící straně každé mince je vyražen český dvouocasý lev a nápis Česká republika, na straně rubové je vyražena nominální hodnota a obrazec, který se liší podle příslušné hodnoty mince.

7.2. Bankovky ČR

Papírové bankovky jsou na území České republiky tištěny v nominálních hodnotách 100, 200, 500, 1.000, 2.000 a 5.000 korun českých. První emise českých bankovek byla provedena v roce 1993. Výjimkou byla pouze nominální hodnota 2.000 Kč, která byla poprvé emitována až v roce 1996. Na líci každé bankovky je vyobrazena jedna významná osobnost české historie. Vezmeme-li nominální hodnoty od nejnižší po nejvyšší, významné osobnosti jsou v tomto pořadí: Karel IV., Jan Ámos Komenský, Božena Němcová, František Palacký, Ema Destínnová a Tomáš Garrigue Masaryk. Množství ochranných prvků je odstupňované podle hodnoty bankovky - čím vyšší má bankovka nominální hodnotu, tím větší množství ochranných prvků bankovka na sobě má.

Bankovky s nominální hodnotou sto a dvě stě korun jsou chráněny vodoznakem, ochranným proužkem s mikrotextem, barevnými vlákny, soutiskovou značkou, skrytým obrazcem a mikrotextem. Bankovka s nominální hodnotou pět set korun českých má oproti bankovkám nižších hodnot navíc proměnlivou barvu a bankovky s nominálními hodnotami 1.000, 2.000 a 5.000 Kč jsou chráněny ještě navíc iridiscentním pruhem.

Na bankovce o hodnotě tisíc korun českých bude provedena názorná prezentace ochranných prvků.

Obrázek 2: Ochranné prvky na tisícikoruně - líc

Zdroj: vlastní práce

- 1 vodoznak
- 2 ochranný proužek s mikrotextem
- 3 ochranná vlákna
- 4 soutisková značka
- 5 skrytý obrazec
- 6 proměnlivá barva
- 7 iridiscentní pruh
- 8 mikrotext

Obrázek 3: Ochranné prvky na tisícikoruně - rub

Zdroj: vlastní práce

- 1 vodoznak
- 2 ochranná vlákna
- 3 soutisková značka
- 4 mikrotext

7.3. Euromince

V rámci Evropské unie lze platit mincemi s těmito nominálními hodnotami: 1 cent, 2 centy, 5 centů, 10 centů, 20 centů, 50 centů, 1 euro a 2 eura. Jedna ze stran je společná pro všechny členské státy, jež přijaly euro za svou měnu, a druhá strana euromince má národní charakter.

Všechny mince jsou kulatého tvaru kromě hodnoty dvacet centů, která má tvar španělského květu. 1, 2 a 5 centů jsou raženy z oceli, jež je pokovena mědí, a všechny tyto mince mají hladkou hranu. Pouze dvoucentová mince má na hraně rýhu. Hodnoty 10, 20 a 50 centů jsou raženy ze severského zlata. Dvaceticent má hranu hladkou, ale zbylé dvě hodnoty mají profilovanou hranu s jemnými zoubky. Eurové hodnoty jsou raženy z několika druhů kovů. Střed jednoeurové mince se skládá z mědiniklu a niklu a mezikruží potom z niklové mosazi. Hrana je střídavě hladká a vroubkovaná. Dvoueurová mince se skládá ze stejných materiálů jako jednoeurová, ale použití kovů je v opačném pořadí. Tato mince má hranu jemně vroubkovanou s vtlačeným nápisem či motivem.

Obrázek 4: Mince EU

Zdroj: www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/cr_euro_ceske_euromince.html

7.4. Eurobankovky

V Evropské unii jsou v platnosti bankovky o nominálních hodnotách 5, 10, 20, 50, 100, 200 a 500 euro. Na každé bankovce po obou stranách je vždy vyobrazen jeden z architektonických slohů.

Bankovky s nominálními hodnotami 5, 10 a 20 euro jsou chráněny před padělateli neúplným číslem, vodoznakem, mikrotextem, ochranným proužkem, hologramovým proužkem a zlatavým proužkem. Na zbývajících hodnotách je hologramový proužek nahrazen medailonem s hologramem a zlatavý proužek je zaměněn za opticky proměnlivou barvu.

Na bankovce o nominální hodnotě 100 euro si názorně ukážeme, kde se který prvek ochrany nachází.

Obrázek 5: Ochranné prvky na bankovce 100 €

Zdroj: vlastní práce

- 1 neúplné číslo
- 2 vodoznak
- 3 mikrotext
- 4 ochranný proužek
- 5 medailon s hologramem
- 6 opticky proměnlivá barva

8. Analýza trestné činnosti české měny

8.1. Poškození a opotřebení českých mincí

Nejdříve bude analyzováno opotřebení českých mincí. Existují dva způsoby opotřebení českých mincí, a to špinavost nebo odření mincí. Obě varianty opotřebení jsou na mincích znatelné během jejich prostého užívání v oběhu (viz obr. 6).

Obrázek 6: Opotřebené mince

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

V případě poškození mincí se stává nejběžnějším způsobem koroze. Nicméně je nezbytné upozorovat, zda reliéfy na jednotlivých mincích jsou stále rozpoznatelné. Pokud čitelné nejsou, takovouto korozi lze brát za rozsáhlou, a tudíž je vyloučené považovat toto poškození za běžné. Je možné ho tedy řadit k nestandardně poškozeným mincím. Na obr. 7 lze porovnat oba dva typy korodování.

Obrázek 7: Koroze mincí

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Koroze však není jediný způsob nestandardního poškození mincí. Je nutné do této skupiny zařadit také mince, jejichž tvar byl nějakým způsobem deformován. Dále pak mince, které jsou nastřížené, proděravělé, či jejich reliéf není čitelný a také mince, které nejsou celé. Poslední typ poškození nastává u mincí, které jsou raženy ze dvou druhů kovů (například padesátikoruna). V případě těchto mincí lze považovat za nestandardní poškození, pokud budou tyto dva kovy nalezeny odděleně. Všechny typy poškození, které byly výše uvedeny, jsou znázorněny na obr. 8.

Obrázek 8: Nestandardní poškození mincí

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Pakliže je lidem např. v obchodě či restauraci nabízena opotřebená mince, je možné ji bez problému přijmout, je tedy stále platná. Ale je-li lidem vrácena poškozená mince, mají právo takovou minci odmítnout. Pokud se poškozená nebo opotřebená mince dostala do rukou směnárníka, měl by ji donést do banky. K výměně za jinou minci banka přistoupí v případě, když se jedná o opotřebenou minci nebo minci běžného poškození.

8.2. Poškození a opotřebení českých bankovek

Nyní se lze od mincí české měny přesunout k papírovým platidlům země. I zde je zkoumáno jednak opotřebení, jednak poškození. Vzhledem k tomu, že bankovky jsou vyráběny z docela jiného materiálu než mince, je tedy vyloučeno, že by se bankovka mohla odřít. Ale zašpinit se může, což je také první formou opotřebení. Na základě tisknutí bankovky na bankovní papír je potom druhou formou opotřebení možnost pomačkání bankovky. Třetí formou je chybějící část, nebo několik částí okraje bankovky.

Jednotlivé formy opotřebení jsou demonstrovány na jednotlivých příkladech skutečných bankovek.

Obrázek 9: Opotřeбенé bankovky - pomačkání a zašpinění

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

V případě chybějící části bankovky existují určité podmínky, za kterých je možné bankovku považovat za celou. Položme si tedy před sebe jakoukoli bankovku české měny. Aby bylo možné říci, že se jedná o celou bankovku, její chybějící část nesmí být delší než polovina délky té konkrétní bankovky, a výška od okraje ke středu bankovky nesmí být vyšší než 5 mm. Pakliže bude zjištěno, že na naší analyzované bankovce chybí růžek, lze bankovku považovat za celou pouze v tom případě, pokud nám vyjde přímkou od středu dvou sousedních stran bankovky až po bankovní papír méně jak 20 mm. Bude-li naměřena vzdálenost větší jak 20 mm od pomyslného okraje až po začátek bankovního papíru, pak už není možné o bankovce hovořit jako o celé.

Nyní je nezbytně nutné si ukázat všechny výše uvedené podmínky názorně na obrázku č. 10.

Obrázek 10: Opatřené bankovky - chybějící část

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Nyní bude pozornost zaměřena na formy poškození českých bankovek. Tato papírová platidla mají daleko rozsáhlejší výběr poškození než v případě mincí. Je tomu tak především proto, že bankovky jsou vyráběny z mnohem křehčího a snáze poškoditelného materiálu než mince. Nejdříve je nutné se zaměřit na bankovku jako na celek. Základními formami poškození mohou být různá natržení či roztržení bankovky a s tím spojená forma necelé bankovky (tj. máme pouze jednu část roztržené bankovky).

Obrázek 11: Poškozené bankovky 1

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Papírová platidla je možné kromě výše uvedených možností také poškodit obarvením či odbarvením, potištěním či přetištěním, pomalováním nebo popsáním (viz obr. 12).

Obrázek 12: Poškozené bankovky 2

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Mezi pokročilejší formy poškození bankovky lze zařadit ohoření či zetlení bankovky. Dále pak bankovky mohou být poškozeny nějakým materiálem, například biologickým, nebo zařízením, jež slouží k ochraně proti loupeži, a také roztržením bankovky na tři a více kusů (viz obr. 13).

Obrázek 13: Poškozené bankovky 3

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Bude-li se naše pozornost více zaměřovat na obrazec na bankovce, lze zjistit, že i v tomto případě existují dvě formy poškození. Obrazec může být nečitelný nebo dokonce proděravělý. Jednotlivá poškození budou pozorována na konkrétních příkladech (viz obr. 14).

Obrázek 14: Poškozené bankovky 4

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Nyní budou analyzované formy poškození českých bankovek rozříděny na běžná a nestandardní poškození, aby bylo zřejmé, jak s kterou bankovkou zacházet, dostane-li se nám do rukou.

Za běžné poškození lze považovat bankovky, které jsou propálené, mají proděravělý obrazec, jsou jednostranně popsané, pomalované či potištěné, dále pak bankovky, které jsou obarvené či odbarvené, dá-li se určit pravost bankovek, natržené a roztržené bankovky a necelé bankovky s plochou větší jak 50%.

Za nestandardní poškození lze považovat takové bankovky, které mají nečitelný obrazec, proděravělý obrazec úřední osobou, které jsou ohořelé, zetlelé, jsou popsané, pomalované či potištěné po obou stranách bankovky. Dále jsou to ty bankovky, které jsou přetištěné, obarvené či odbarvené, nedá-li se určit pravost bankovek, poškozené biologickým materiálem, barvou proti loupežím, jsou na tři a více kusů nebo jsou necelé z méně jak 50%.

Zatímco opotřebované bankovky lze libovolně vracet do oběhu, u poškozených bankovek existuje právo odmítnout. Česká národní banka nám může poskytnout náhradu za tyto peníze, pouze pokud se nejedná o nestandardně poškozené bankovky.

8.3. Analýza padělků a napodobenin české měny

Tato kapitola bude věnována především číslům a grafům týkajících se padělků, pozměněných peněz a napodobenin. Na konkrétních příkladech bude uveden rozdíl mezi těmito pojmy. Před námi je bankovka například o hodnotě 500 Kč. Pakliže tato bankovka bude okopírována a dána do oběhu, lze dojít k závěru, že byla padělána. Pokud budou na bankovku dokresleny propiskou nuly a bude dána do oběhu, pak se stává bankovka nenávratně pozměněnou. S napodobeninami je možné se setkat například ve filmu či v divadle, kde je potřeba vytvořit věrohodnou iluzi o pravosti rekvizit. Na takovýchto bankovkách lze spatřit označení, že se jedná o napodobeniny.

Přístupme již k samotné analýze zkoumaných dat. Naším prvotním cílem bylo získat data za roky 2000 až 2012 o celkovém množství získaných padělků a napodobenin bankovek a mincí (viz. tab. 1 a graf 1).

Tabulka 1: Celkové množství padělaných a pozměněných kusů měny

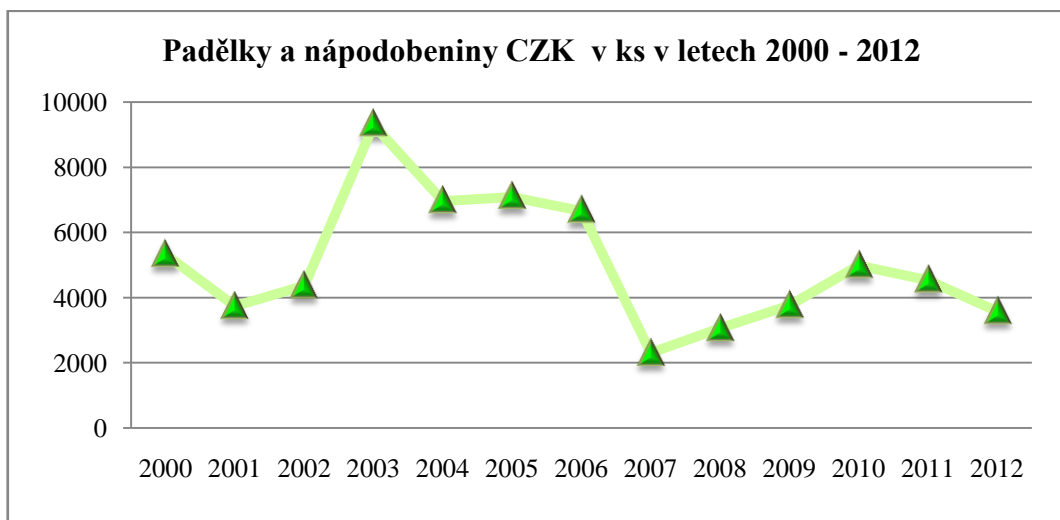
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
padělání měny	5322	3741	4366	9302	6964	7089	6663	2307	3062	3765	4986	4541	3586

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Nejvyšší množství padělaných a pozměněných platidel bylo získáno v roce 2003, kdy hodnota tzv. *neoriginálů*, jak je možné vyčíst z grafu, vyrostla až na 9302 kusů. Naopak nejnižší množství padělků bylo získáno v roce 2007, a to 2307 kusů. Prudký růst byl zaznamenán mezi roky 2002 a 2003, kdy hodnota padělků vzrostla o neuvěřitelných 3936 kusů. Naopak prudký pokles byl zaznamenán mezi obdobími 2006 a 2007, kdy hodnota padělků poklesla o 4356 kusů. Mezi lety 2007 a 2010 hodnota

falzifikátů pozvolna stoupala, přičemž v roce 2010 nastal jakýsi zlom, od něhož hodnota falzifikátů zase postupně klesala.

Graf 1: Celkové množství padělaných a pozměněných kusů měny

Zdroj: vlastní práce

Z důvodu nedostatečného množství potřebných dat budou následující analýzy prováděny pouze za období 2006 až 2012. V tomto období bylo dosaženo maximální hodnoty v roce 2006, kdy se hodnota padělků vyšplhala na 6663 kusů. Na druhé místo vystoupala hodnota padělků z roku 2010, kdy bylo zabaveno celkem 4986 kusů nepravých bankovek. Nejnižší hodnotu si stále drží rok 2007.

Toto zkoumání bude podrobněji zaměřeno na jednotlivé složky celkového množství padělků a napodobenin. V následující tabulce a grafu je rozčleněno toto celkové množství na tři složky - padělané bankovky, padělané mince a napodobeniny.

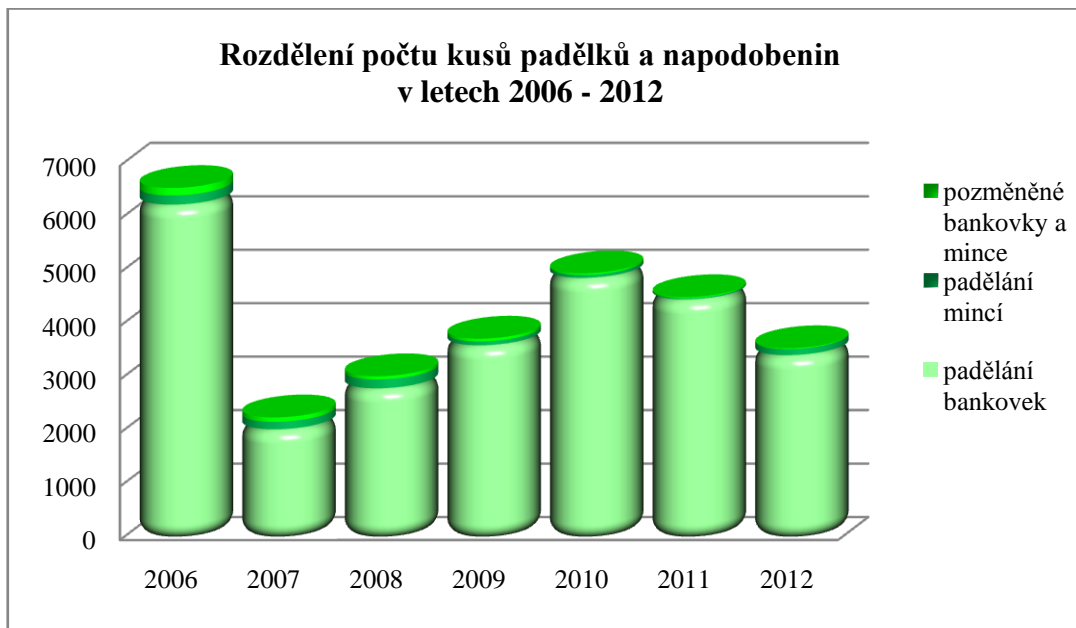
Tabulka 2: Rozdělení počtu kusů padělků a napodobenin

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
padělání bankovek	6272	2069	2836	3641	4902	4499	3457
padělání mincí	171	141	166	73	56	21	113
pozměněné bankovky a mince	140	82	60	51	28	21	16
padělání měny celkem	6583	2292	3062	3765	4986	4541	3586

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

V roce 2006 a 2007 došlo k odchylce v celkové hodnotě mezi tabulkou 1 a 2. Je to z toho důvodu, že získaná data z tabulky 1 vychází z nově uveřejněných statistik a jsou v nich zaznamenány i ty padělky a pozměněná platidla, která byla České národní bance dodána až po uzavření těchto statistik.

Graf 2: Rozdělení počtu kusů padělků a napodobenin

Zdroj: vlastní práce

Z grafu je patrné, že ve všech námi sledovaných letech značně převládá padělání bankovek oproti pozměnění nebo padělání mincí. Téměř zanedbatelnou částí v porovnání s ostatními složkami se na této trestné činnosti podílí pozměňování bankovek a mincí. Tuto informaci můžeme snadno vyzorovat z tabulky 2. Nejmenší počet pozměněných platidel byl odevzdán České národní bance v roce 2012, dosahovala zde hodnoty "pouze" 16 kusů. Analyzujeme-li pozměnění bankovek a mincí v jednotlivých sledovaných letech, zjistíme, že je to jediná složka, která se nevychyluje a trvale klesá. Jakmile se zaměříme na složku padělání mincí, zjistíme, že ta už tak rovná není. České národní bance bylo odevzdáno nejméně padělaných mincí v roce 2011, a to v počtu 21 kusů. Vzhledem k tomu, že padělání bankovek je dominantní složkou celkové hodnoty, kolísání křivky nastane ve stejných letech, jako tomu je v případě sumy.

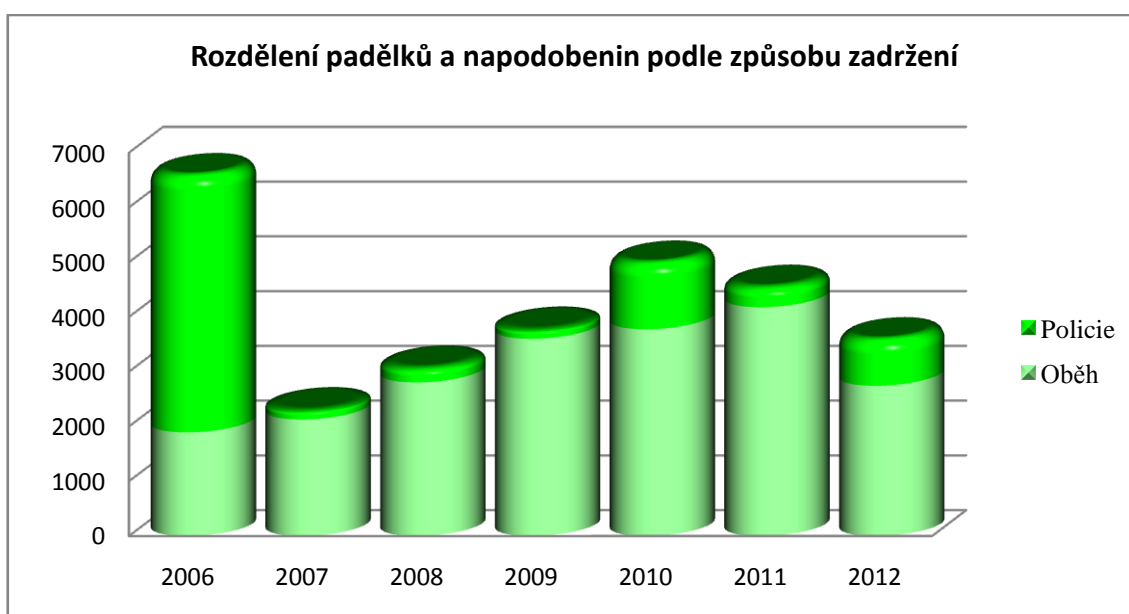
Následně bude analýza padělků rozvedena ještě více do hloubky. Padělané a pozměněné peníze lze dále rozdělit na padělky získané z od obyvatel (z oběhu) a padělky získané od policie (viz tabulka 3 a graf 3).

Tabulka 3: Rozdělení celkové hodnoty padělků podle způsobu jejich získání

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Oběh	1891	2126	2803	3600	3774	4177	2741
Policie	4692	166	259	165	1212	364	845

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Graf 3: Rozdělení celkové hodnoty padělků podle způsobu jejich získání

Zdroj: vlastní práce

Z výše uvedeného grafu je na první pohled jasné, že Česká národní banka získala větší množství padělků od policie než z oběhu pouze v roce 2006. Ovšem v dalších letech je tomu naopak, tedy Česká národní banka přijímala daleko více padělků z oběhu než od policie. Jestliže zanalyzujeme tabulku dat 3, zjistíme, že do České národní banky policie dodala nejnižší množství padělků v roce 2009, a to konkrétně 165 kusů. Načež v roce 2007 dodala pouze o jeden víc, tedy 166 kusů. Ještě si povšimněme vzrůstající

tendence získávání padělků a pozměněných platidel z oběhu. Trend roste až do roku 2011. Během následujícího roku prudce klesá, a to konkrétně o více jak 1400 kusů. Toto je také do jisté míry způsobeno poklesem celkového objemu padělaných a pozměněných peněz.

V rámci tohoto analyzování bude ještě rozděleno množství padělaných bankovek na jednotlivé nominální hodnoty. Tím bude zjištěno, jaká bankovka byla v kterém roce nejvíce znehodnocovaná. Sledovaným obdobím je pro toto porovnávání 2006 až 2011. Hodnoty pro rok 2012 ještě nejsou uveřejněny. V následující tabulce a později i v grafu budou jednotlivé nominální hodnoty hlouběji rozebrány.

Tabulka 4: Rozdělení počtu kusů padělků na jednotlivé nominální hodnoty

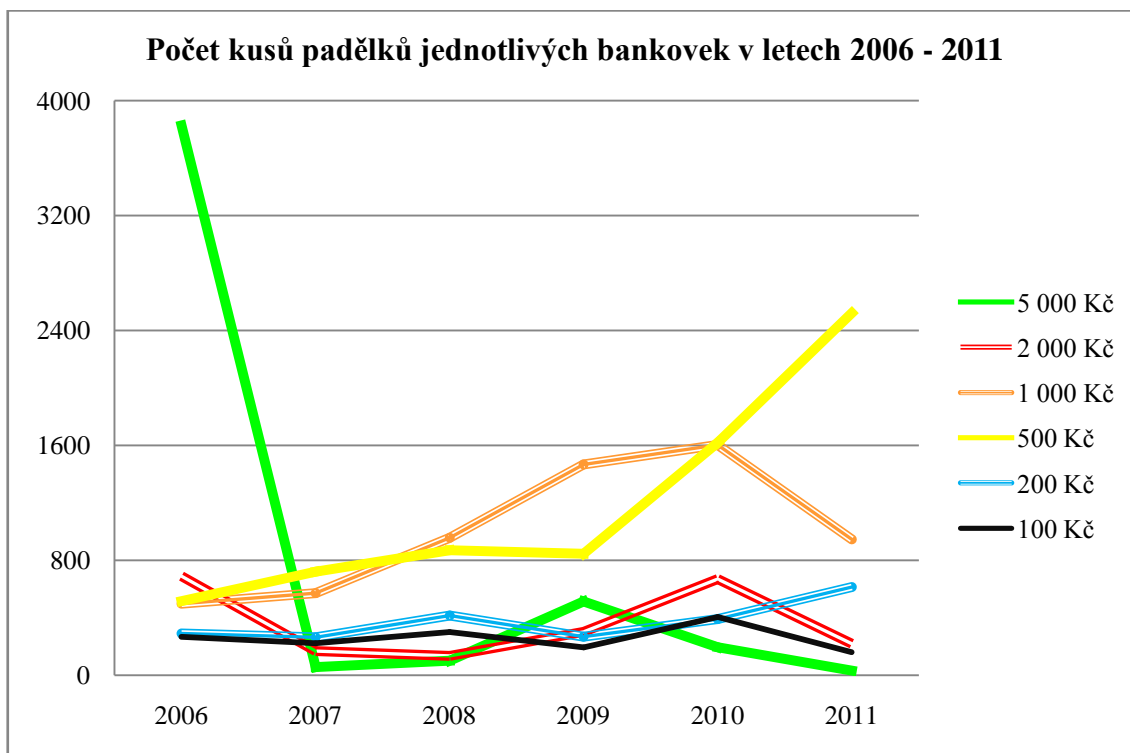
Hodnota	2006	2007	2008	2009	2010	2011
5 000 Kč	3826	55	101	512	194	31
2 000 Kč	689	167	134	301	669	219
1 000 Kč	498	571	957	1466	1603	945
500 Kč	515	720	869	844	1618	2521
200 Kč	289	262	415	267	389	613
100 Kč	266	221	300	192	405	159

Zdroj: Česká národní banka, vlastní práce

Na první pohled je jak z tabulky, tak z grafu pozorovatelné, že v roce 2006 bylo nejvíce padělků s nominální hodnotou 5000 Kč. V roce 2007 bylo zabaveno nejvíce padělků pětisetkorunové bankovky. V roce 2008 to byla nominální hodnota 1000 Kč, v roce 2009 opět 1000 Kč, v roce 2010 bylo více (o drobný rozdíl) bankovek s nominálem 500 Kč a v roce 2011 to byla, tentokrát jednoznačně, pětisetkoruna.

Z těchto údajů je také možné vyvodit tu bankovku, jejíž nominální hodnota byla nejčastěji "jmenována" na padělaný nominál roku. V tomto šestiletém období byla nejčastěji padělaná bankovka s nominální hodnotou 500 Kč.

Graf 4: Rozdělení počtu kusů padělků na jednotlivé nominální hodnoty

Zdroj: vlastní práce

9. Analýza trestné činnosti euroměny

9.1. Euroměna

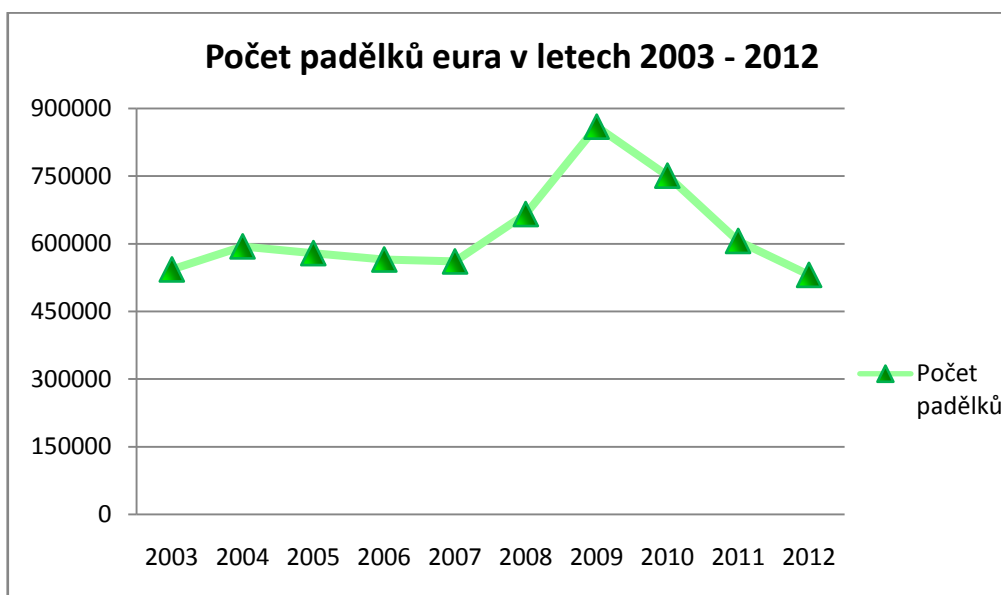
Analýza euroměny bude nejdříve zaměřena na samotnou měnu Evropské unie. Pro účely této analýzy jsme zjistili potřebná data týkající se celkového počtu odhalených kusů padělků eura (viz tab. 5, graf 5) a poté je také analyzovali.

Tabulka 5: Počet kusů padělků euroměny v letech 2003 - 2012

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet padělků	543000	594000	579000	565000	561000	666000	860000	751000	606000	531000

Zdroj: Evropská centrální banka

Graf 5: Počet kusů padělků euroměny v letech 2003 - 2012

Zdroj: vlastní práce

Z grafu je na první pohled patrné, že největší množství padělků bylo objeveno v roce 2009, kdy hodnota dosahovala 860.000 ks padělků všech nominálů. Naopak nejmenší počet kusů byl zabaven v roce 2012, kdy hodnota poklesla dokonce na

531.000 ks. Tento velký pokles, jenž se vyvíjel již od roku 2009, má příčinu především ve stále se zvyšující kvalitě ochranných prvků, které jsou v nominálech zakomponovány. Hodnoty mezi lety 2003 až 2007 se pohybují v rozmezí 540.000 a 600.000 kusy, vychylují se tedy, v porovnání s hodnotami v ostatních letech, velmi decentně.

Dále bude celkové množství kusů padělků euroměny rozděleno mezi jednotlivé nominální hodnoty (viz tab. 6 a graf 6).

Tabulka 6: Množství kusů padělků jednotlivých nominálních hodnot eura

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
5 €	5 650	4 130	3 330	4 300	3 755	3 030	2 655
10 €	19 950	15 350	11 550	8 600	11 265	7 540	10 475
20 €	227 400	121 150	255 180	410 395	298 925	274 530	225 675
50 €	190 150	244 980	232 680	314 750	322 815	207 310	198 595
100 €	99 600	118 120	129 030	104 925	95 580	96 960	79 070
200 €	13 950	53 140	32 670	12 730	11 265	13 600	11 875
500 €	8 300	4 130	1 560	4 300	7 395	3 030	2 655

Zdroj: Evropská centrální banka, vlastní práce

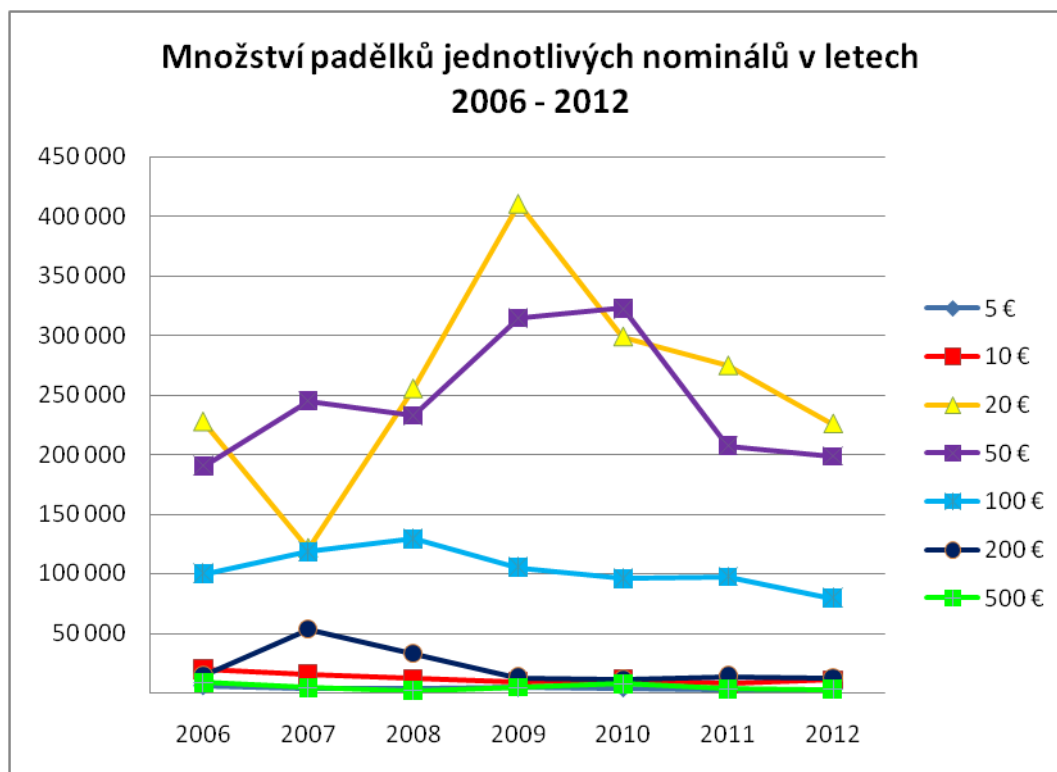
V následujícím grafu si lze povšimnout, že nevyšší hodnoty padělků dosahují nominály 20 € a 50 €. Bankovka s nominální hodnotou dvacet euro byla nejčastěji padělaná v letech 2006, 2008, 2009, 2011 a v roce 2012. Počty padělků padesátieurové bankovky převýšily dvacetieurové bankovky pouze v letech 2007 a 2010. Nejvyšší počet padělků v námi sledovaném období dosáhla dvacetieurová bankovka, a to v roce 2009, kdy hodnota přesahovala 410.000 kusů padělků.

Následně bude pozornost zaměřena na počty padělků s nominálními hodnotami 5 € a 500 €. Křivka pětieurové bankovky není příliš znatelná. Je to z toho důvodu, že počty padělků těchto dvou nominálů jsou buď téměř, nebo zcela totožné. Nejmenší počet padělků v námi sledovaném období dosáhla pětiseturová bankovka, a to v roce 2008. V tomto roce bylo z oběhu staženo "pouze" 1560 kusů padělků.

Třetím nejčastěji padělaným nominálem je bankovka v hodnotě 100 euro. V níže uvedeném grafu je možné vyzorovat, že množství padělaných bankovek se pohybuje

kolem 100.000 kusů. Množství kusů padělků zbylých dvou nominálních hodnot, 5 euro a 200 euro, jsou pouze o něco málo vyšší než u pětieurového a pětisetuového nominálu.

Graf 6: Množství kusů padělků jednotlivých nominálních hodnot eura

Zdroj: vlastní práce

9.2. Srovnání české měny s eurem

V následující kapitole bude nutné srovnávat celkové množství padělané měny v eurech a celkové množství padělků měny Evropské unie v eurech.

Nejdříve byl vyhodnocen celkový objem české měny v korunách. Poté byly tyto objemy peněz přepočteny devizovými kurzy České národní banky stanovenými ke dni zveřejnění tiskových zpráv o výsledcích počtu padělků. V níže uvedené tabulce jsou uvedené devizové kurzy, jež jsme využili k přepočtu české měny na euro.

Tabulka 7: Přepočítávací devizové kurzy

	2.3.2006	15.2.2007	26.2.2008	23.2.2009	1.3.2010	k 28.2.2011
	28,33	28,28	25,02	28,45	25,93	24,35

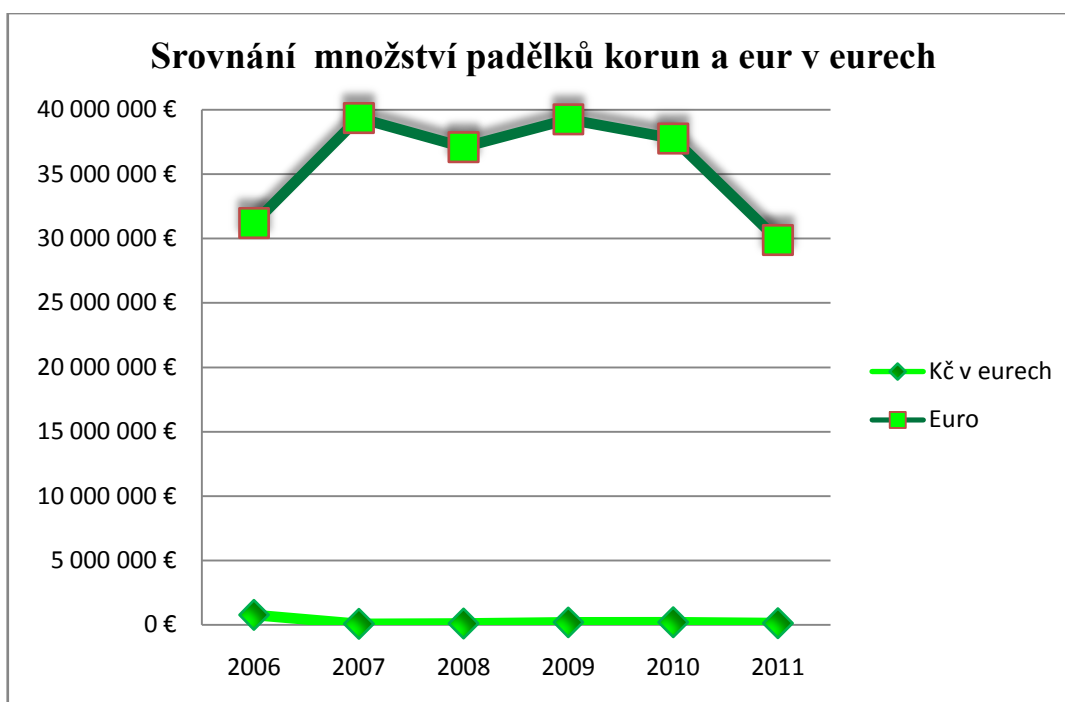
Zdroj: Česká národní banka

Tabulka 8: Srovnání objemu padělků české měny s eurem v €

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Celkem Kč	21 347 900 Kč	1 614 500 Kč	2 277 500 Kč	5 122 600 Kč	4 838 300 Kč	2 937 000 Kč
Kč v eurech	753 544 €	57 090 €	91 027 €	180 056 €	186 591 €	120 616 €
Euro	31 183 250 €	39 351 150 €	37 086 750 €	39 241 400 €	37 759 175 €	29 877 650 €

Zdroj: vlastní práce

Graf 7: Srovnání objemu padělků české měny s eurem v €

Zdroj: vlastní práce

Ve výše znázorněném grafu lze vypořadovat markantní rozdíl mezi množstvím padělaných platidel české koruny a množstvím padělaného eura. Z grafu není bohužel

příliš znatelné, jak se vyvíjelo množství padělků české koruny, a proto musíme nahlédnout do tabulky č. 8, ze které získáme znatelně lepší představu o analyzovaných datech.

Největšího objemu padělků české koruny bylo z námi sledovaných let dosaženo v roce 2006, kdy bylo zabaveno celkem 21.347.900 Kč, tedy 753.544 €. Druhý nejvyšší objem padělků získala Česká národní banka v roce 2009, a to 5.122.600 Kč. Nicméně vlivem přepočítávacího devizového kurzu byl druhý nejvyšší objem padělků v eurech zaznamenán v roce 2010, kdy celková hodnota dosáhla 186.591 €. Naproti tomu nejmenší celkový objem padělané měny jak v české koruně, tak v eurech nastal v roce 2007. Celková suma v tomto roce činila 1.614.500 Kč, tedy 57.090 €.

Nyní bude pozornost zaměřena na křivku celkového objemu padělků měny Evropské unie. V tomto případě lze z grafu snáze určit, ve kterém roce byla celková suma nejvyšší, avšak prvenství musíme opět určit z výše uvedené tabulky. Nejvyšší hodnota byla dosažena v roce 2007, kdy se suma vyšplhala až k neuvěřitelným 39.351.150 eurům. V těsném závěsu byl rok 2009, v němž bylo dosaženo 39.241.400 eur. Nyní se zaměříme na opačný konec tabulky. Nejmenší hodnota byla získána v roce 2012, kdy vystoupala na hodnotu 29.877.650 eur.

10. Analýza skimmingu

V této kapitole bude možné navázat na teoretickou část, kde bylo vysvětleno, co vlastně skimming znamená. Nyní budou uvedeny konkrétní příklady v praxi. Existuje několik způsobů provádění této trestné činnosti.

10.1. Skimming na příkladech

Po celém světě je nejrozšířenější možností odcizení PIN kódu platební karty a dalších důležitých dat přímo z bankomatu. Nyní bude analyzován jeden z bankomatů, tzv. ATM (zkratka pochází z anglického spojení Automatic teller machine).

Obrázek 15: ATM

Zdroj: www.karty-penize.webgarden.name, vlastní práce

Jak lze vidět na obrázku č. 15, pachatelé umísťují svá skimmovací zařízení na tři místa - na otvor pro vsunutí platební karty, na klávesnici pro zadávání příkazů a také na světlo nad klávesnicí. Na štěrbinu pro vstup karty pachatelé nasadí skimmovací nástavec, jehož úkolem je zkopírovat magnetický proužek. Neexistuje jednoznačná podoba tohoto nástavce, protože pachatelé se snaží o věrohodnost zařízení. Může se jednat i o čtecí zařízení nasazované na originální nástavce určitých bank.

Obrázek 16: Skimovací nástavec

Zdroj: www.cybersecuritygirlstrikesagain.blogspot.cz, vlastní práce

Na klávesnici bývají používány dvě techniky. Jedná se o výměnu celého panelu a druhou možností je použití fólie. Takto pachatelé zjistí zadávaný PIN kód.

Obrázek 17: Falešná klávesnice

Zdroj: www.toledoblade.com

Nyní bude pozornost zaměřena na světlo nad obrazovkou a klávesnicí. Pokud je v těchto místech umístěno nějaké skimovací zařízení, bývá v něm umístěna malinkatá kamera a samotný panel bývá o malý kousek kratší než horní lišta, z čehož vyplývá, že okraj nebude plynulý.

Obrázek 18: Skimovací zařízení se snímací kamerou

Zdroj: www2.tbo.com, vlastní práce

Druhým nejvýznamnějším způsobem jak získat údaje o platební kartě je formou placení kartou v obchodních řetězcích, hotelích, čili kdekoli, kde můžeme použít platební terminál. Pachatelé provedou záměnu originálních terminálů za nepravé a po určitém čase je prohodí zase zpět. Platba přes tento terminál sice proběhne v pořádku, avšak pachatelé v souvislosti s tím získají potřebná data.

Obrázek 19: Modifikovaný terminál

Zdroj: www.karty-penize.webgarden.name

S dalším způsobem podvodného získávání dat o platebních kartách se můžeme setkat například v terminálech na prodej jízdenek městské hromadné dopravy. Pachatelé na tyto terminály nasazují velmi podobné skimmovací zařízení jako v případě bankomatů. V ČR se dosud tento způsob skimmingu nevyskytuje.

Obrázek 20: Terminál pro výdej jízdenek

Zdroj: www.karty-penize.webgarden.name

10.2. Statistika skimmingu v ČR

Nyní bude pozornost stočena ke konkrétní statistice. V níže uvedené tabulce a grafu jsou uvedeny počty zjištěných skimmingů v rámci České republiky.

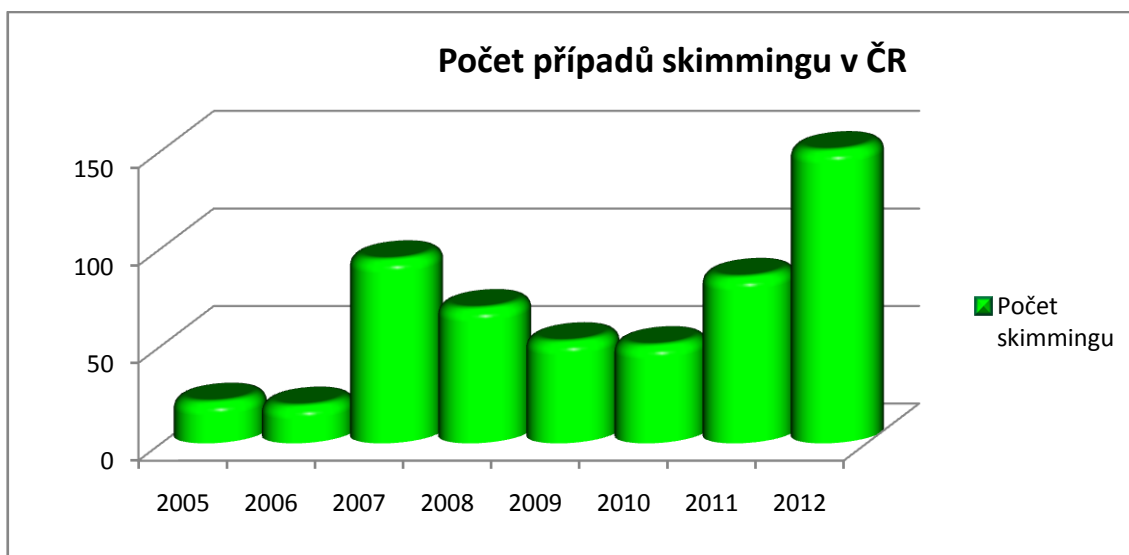
Tabulka 9: Počty případů skimmingu zjištěné v ČR v letech 2005 až 2012

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet skimmingu	21	19	94	69	52	50	85	150

Zdroj: www.policie.cz, vlastní práce

Z grafu je patrné, že nejvyšší nárůst trestné činnosti týkající se bankomatů nastal v roce 2012, kdy počet případů skimmingu dosáhl 150 pokusů. Druhý nejvyšší nárůst byl zjištěn v roce 2007. Hodnota pokusů o skimming v tomto roce byla 94. Naopak nejnižší počet pokusů o neoprávněné získání dat z platební karty byl v roce 2006, kdy za území České republiky bylo nahlášeno "pouze" 19 případů. V roce 2005 bylo nahlášeno jen o dva případy více než v roce 2006.

Graf 8: Počty případů skimmingu zjištěné v ČR v letech 2005 až 2012

Zdroj: vlastní práce

Jestliže bude zkoumán roční nárůst případů skimmingu, lze zjistit, že k nejvyššímu navýšení došlo mezi lety 2006 a 2007. Během roku objem případů skimmingu narostl o 75 případů, což je 394,7 %. Druhý nejvyšší nárůst nastal mezi lety 2011 a 2012, kdy se počet případů skimmingu navýšil o 65 pokusů, tedy o 76,5 %. Naproti tomu nejvyšší pokles případů proběhl mezi lety 2007 a 2008. V tomto období poklesla trestná činnost o 25 případů, což je 26,6 %.

10.3. Statistika skimmingu v rámci EU

Dále bude provedena analýza skimmingu na území Evropské unie. V následující tabulce a grafech lze nalézt získaná data jednak o počtu případů tohoto druhu trestné činnosti a jednak i údaje o celkové ztrátě v milionech eur zapříčiněné zjištěným počtem případů skimmingu.

Tabulka 10: Počty případů skimmingu v rámci EU

	2004	2005	2006	2007	2008
Počet případů skimmingu	3887	3450	4571	4501	10302
Celková ztráta v mil. €	76,53	233,59	305,37	438,57	484,18

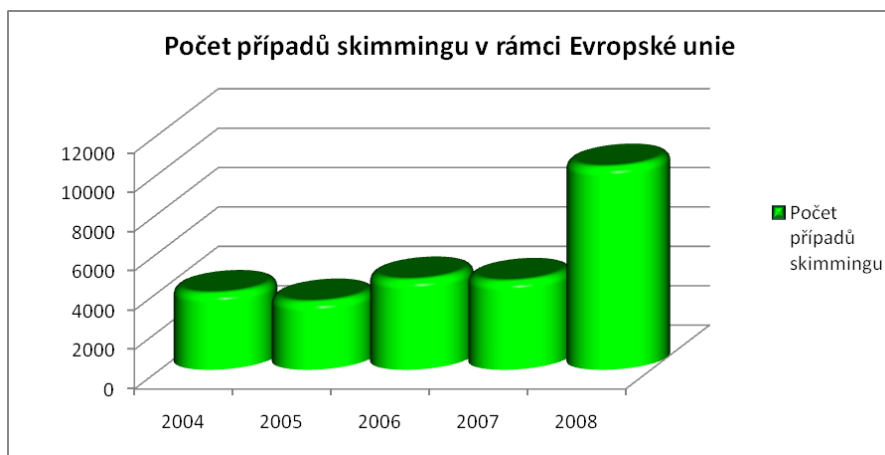
Zdroj: www.european-atm-security.eu, vlastní práce

Dále bude pozornost soustředěna na graf zobrazující počet případů skimmingu. Bylo zjištěno, že nejvyšší hodnota počtu případů byla dosažena v roce 2008, kdy se množství případů trestné činnosti vyšplhalo na 10302. Oproti roku 2007 se tato hodnota více než zdvojnásobila. Druhá nejvyšší hodnota v námi sledovaném období byla v roce 2006. V tomto roce bylo zjištěno o celých 70 případů skimmingu více než v roce 2007.

Nejnižší hodnota byla dosažena v roce 2005, kdy bylo odhaleno "pouze" 3450 případů skimmingu.

Nejvyšší meziroční tempo růstu počtu případů skimmingu nastalo mezi lety 2007 a 2008, kdy hodnota tempa růstu vzrostla na 128,9 %. Mezi lety 2004 a 2005 meziroční tempo pokleslo o 11,2 %, což byl také z námi sledovaných let nejvyšší pokles.

Graf 9: Počty případů skimmingu v rámci EU

Zdroj: vlastní práce

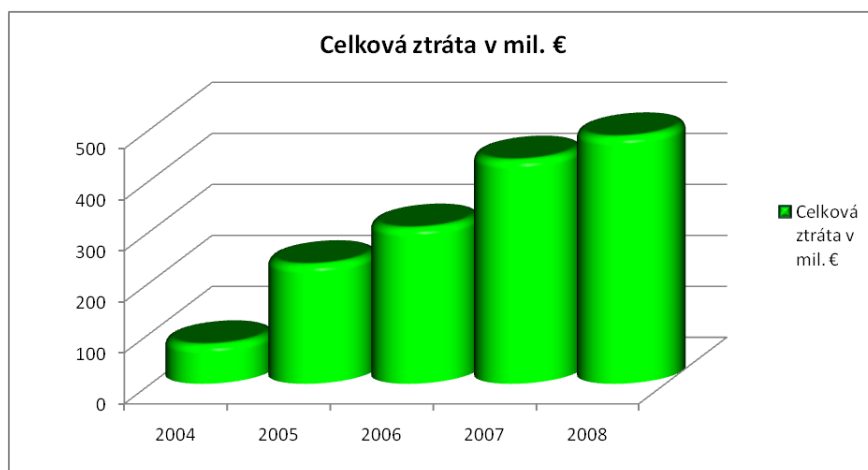
Nyní bude analyzován graf pojednávající o celkové ztrátě eur v souvislosti s počtem případů výše analyzované trestné činnosti.

I v tomto případě byly zvoleny za sledované období roky 2004 až 2008. Celý graf má vzrůstající tendenci, což znamená, že se finanční ztráta rok od roku zvyšuje. Nejmenší ztráta byla dosažena tedy v roce 2004 a vyšplhala se na hodnotu 76,53 milionů eur. V roce 2008 byla zjištěna celková ztráta z této trestné činnosti ve výši 484,18 milionů eur, což taktéž znamená, že tato hodnota ztráty byla ze všech let nejvyšší.

Jestli bude analýza zaměřena na tempo růstu celkové ztráty způsobené vlivem skimmingu, lze zjistit, že zde už není tak jednoduchý lineární vývoj, jako tomu bylo u celkových sum v jednotlivých letech sledovaného období. Z výše uvedených dat jsme vydedukovali, že nejvyšší tempo růstu nastalo mezi lety 2004 a 2005, kdy hodnota ukazatele byla 205,2 %. Tempa růstu v dalších letech již nejsou tolik dynamická.

Nejméně vzrostlo tempo růstu mezi lety 2007 a 2008, kdy hodnota tohoto ukazatele byla 10,4 %. Nyní vezmeme hodnotu celkové ztráty z roku 2008 a porovnáme ji s celkovou ztrátou z roku 2004. Celková ztráta v milionech eur se od roku 2004 zvýšila o 532,7 %.

Graf 10: Objem skimmingu v EU v mil. €

Zdroj: vlastní práce

10.4. Srovnání počtu případů skimmingu v ČR s EU

Nyní bude pozornost soustředěna na výsledky analýzy skimmingu v České republice a výsledky analýzy skimmingu zjištěné v Evropské unii. Pro toto srovnání bylo vybráno období od roku 2005 až po rok 2008.

Již z prvního pohledu lze poznat, že počet případů skimmingu zjištěných na území České republiky je mnohonásobně nižší než množství případů zjištěných na území Evropské unie (viz tabulka 11 a graf 11).

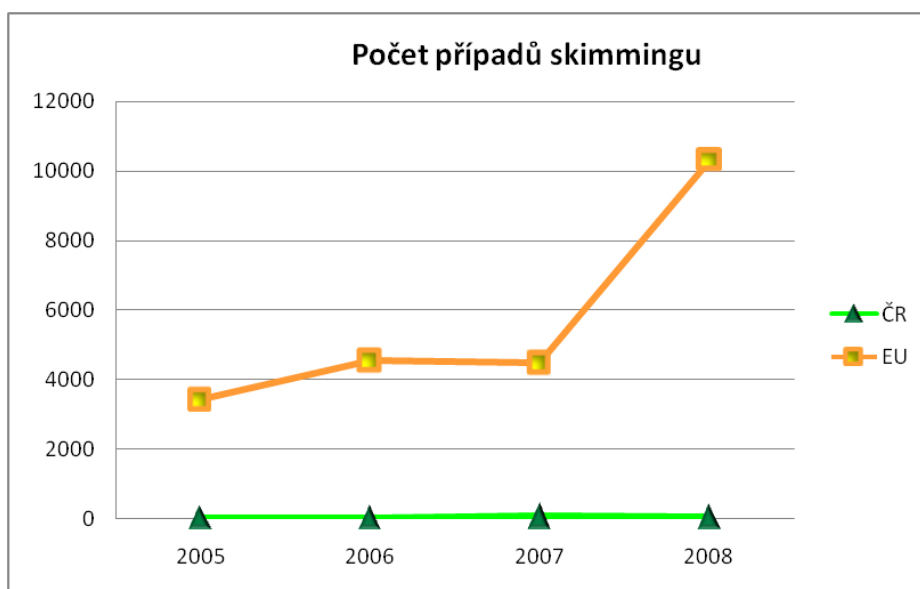
Tabulka 11: Srovnání počtu případů skimmingu v ČR a EU

	2005	2006	2007	2008
ČR	21	19	94	69
EU	3450	4571	4501	10302

Zdroj: vlastní práce

V roce 2005 bylo v Evropské unii objeveno o 3429 případů skimmingu více než v České republice a zároveň počet případů v EU byl 164,3krát větší než v ČR. V roce 2006 se rozdíl množství případů ještě zvýšil, a to na 4552 případů. V ČR bylo objeveno 240,6krát méně případů skimmingu než tomu bylo ve stejný rok na území EU. V roce 2007 poklesl rozdíl množství této trestné činnosti na 4407 případů a objem těchto případů odhalených v Evropské unii byl 47,9krát větší než v České republice. V posledním námi sledovaném roce se prudce navýšilo množství případů skimmingu v EU, ale v ČR se o několik případů celkový počet snížil. Výsledný rozdíl mezi případy EU a ČR činil 10233 případů, a to také znamená, že v EU bylo zjištěno 149,3krát více případů skimmingu než bylo zjištěno na území ČR.

Graf 11: Srovnání počtu případů skimmingu v ČR a EU

Zdroj: vlastní práce

11. Závěr

Analyzováním a zkoumáním trestné činnosti v bankovním sektoru bylo dosaženo následujících výsledků:

První část analýzy se týkala poškozených a opotřebených mincí a bankovek České republiky. V případě mincí, jejichž zkoumání zabralo o dost méně času, existuje osm způsobů poškození, jež lze dále členit na běžná a nestandardní. Mince mohou být poškozeny následujícím způsobem: běžnou nebo nestandardní korozí, nečitelným reliéfem, deformací tvaru mince, nastříhnutím, proděravěním nebo rozdělením mince dle kovů a existují také necelé mince.

Naproti tomu bankovky mohou být poškozeny šestnácti způsoby, a to: natržením, roztržením, obarvením, odbarvením, přetištěním, potištěním, pomalováním, popsáním, zetlením, ohořením, poškozením biologickým materiálem či ochrannou barvou, roztržením na více částí, proděravěním obrazce, nečitelným obrazcem a též necelou bankovkou. Za splnění určitých podmínek, jež jsou podrobněji uvedeny v kapitole 7, je možné poškozenou bankovku, jejíž část chybí, považovat za pouhé opotřebení.

Důvodů, proč jsou bankovky více poškozovány než mince, je hned několik. První důvodem je používaný materiál - bankovky jsou tištěny na bankovní papír a ten je mnohem méně odolný vůči poškození než kov, z něž jsou raženy mince. Druhým důvodem je častější užívání bankovek než mincí. Třetím důvodem je velikost platidla - mince se díky své drobnosti vejdu do malé kapsy, ale bankovky je nutné, kvůli uložení do menšího prostoru, zpravidla přeložit. Dalším důvodem častějšího poškozování bankovek je také chování či mentalita lidí - čím vzdělanější člověk, tím více si uvědomuje možnost snadného poškození bankovek a s tím spojenou možnost nepřijetí poškozené bankovky při jakékoliv platbě.

V další části práce byla řešena problematika padělků a napodobenin. V rámci této analýzy bylo nejprve zjištěno celkové množství padělků měny v kusech. V rámci podrobnějšího šetření byly tyto celkové počty padělků rozděleny do skupin na celkové množství padělků bankovek, celkové množství padělků mincí a celkové množství pozměněných bankovek a mincí v kusech. Součástí této analýzy také bylo rozčlenění celkového objemu padělků do dvou skupin podle toho, zda byly padělky získány z

oběhu, nebo byly zadrženy příslušníky policie. A posléze bylo zjišťováno, která nominální hodnota bankovek v jakém roce byla nejčastěji padělávána.

Z výše uvedených let (2006 - 2012) byl odhalen největší počet kusů padělků v roce 2006. Z grafu rozdělení celkového množství padělků do skupin je patrné, že za tento velký počet kusů mohou bankovky. Ostatní složky jsou v porovnání s počtem bankovek zanedbatelné. Je-li pozornost zaměřena na složení nominálních hodnot v tomto roce, tak ze zpracovaných dat vyplývá, že nejvíce padělanou bankovkou se stala pětistícikoruna. Tato nominální hodnota byla odhalena v celkovém počtu 3.826 kusů. Ačkoliv celková hodnota kusů oproti předchozímu roku poklesla, celkový objem padělků v korunách značně vzrostl. Druhý nejvyšší vzrůst pětistícových padělků nastal v roce 2009, ale ke konci tohoto roku již Česká národní banka představila nový platný vzor bankovky s touto nominální hodnotou. Úkolem tohoto nového vzoru bylo především vylepšit stávající ochranné prvky a zabránit tak dalšímu výrazně většímu počtu padělků této nominální hodnoty.

Další část práce byla soustředěna na analýzu trestné činnosti euroměny a též na srovnání obou analyzovaných měn. I zde srovnávání proběhlo mezi lety 2006 a 2012. Nejprve byla zjištěna data ohledně celkového počtu kusů padělků euroměny a poté byla analýza prohloubena na úroveň jednotlivých nominálních hodnot. Ve výše zmiňovaném období byl největší počet kusů padělků euroměny zabaven v roce 2009, kdy hodnota skokově vzrostla na 860.000 kusů padělků, což je o 200.000 kusů více než v předešlém roce. Nejvíce padělanou bankovkou v tomto roce byla dvacetieurová bankovka, jejíž počet padělaných kusů se vyšplhal na 410.395. V celkovém objemu padělků v eurech však vede rok 2007, kdy celková hodnota padělků dosahuje více než 39,3 milionů eur.

Došlo-li ke srovnání počtu padělků české měny a euroměny, bylo nutné celkové sumy padělků ve sledovaném období v korunách přepočítat na srovnatelnou jednotku. Česká koruna byla převedena na euroměnu. K přepočtu byl využit aktuální kurz CZK/EUR ke dni zveřejnění údajů o padělcích. V již zmíněném roce 2006 byl v České republice výskyt padělků nejvyšší ze sledovaného období a naopak v Evropské unii bylo dosaženo druhého nejnižšího objemu padělků v eurech. Byla-li srovnána tato dvě čísla celkových objemů padělků v eurech, bylo zjištěno, že výsledná celková suma

objemů padělků v Evropské unii převyšuje více jak 41x celkovou sumu objemů padělků v České republice přepočtenou na eura.

Poslední část práce byla zaměřena na statistiku skimmingu jak na území České republiky, tak také na území Evropské unie. V této oblasti byly získány údaje o počtu případů skimmingu v ČR za posledních 8 let, tedy 2005 - 2012. Ve sledovaném období byl odhalen největší počet případů skimmingu v roce 2012, kdy policie odhalila celkem 150 případů. Oproti předcházejícím několika rokům došlo k prudkému nárůstu případů tohoto druhu trestné činnosti. V případě EU se podařilo získat potřebná data pouze z období 2004 až 2008, a to jak o počtech odhalených případů skimmingu, tak také o celkové ztrátě v mil. eur. Nejvyšší počet případů skimmingu na území EU ve sledovaném období byl odhalen v roce 2008 a v tomtéž roce utrpěla Evropská unie i největší ztrátu peněz.

Lze konstatovat, že všechny provedené analýzy a srovnávání České republiky a Evropské unie vedou k závěru, že na území Evropské unie je vyšší bankovní kriminalita než na území České republiky, a to několikanásobně. Důvodem je, že Evropská unie je společenství 27 států a ve srovnání s Českou republikou se území Evropské unie rozkládá na více než 4 milionech km² a má několikanásobně větší počet obyvatel. Dalším důvodem může být, že česká měna má omezenou možnost využití v porovnání s eurem a není pro padělatele tak atraktivní.

Nejvíce padělanou nominální hodnotou v České republice je 500 korun českých a v Evropské unii 20 euro. Pro omezení padělání těchto dvou "nejžádanějších" nominálů by bylo dobré zvýšit jejich ochranu. Česká národní banka by měla u nominálu 500 korun českých přidat osmý ochranný prvek, užívaný při tisknutí vyšších nominálních hodnot, a tím je iridiscentní pruh. Evropská centrální banka by měla 20 eurové bankovce poskytnout stejnou ochranu jako vyšším nominálům své měny. Tedy měla by na lící straně bankovky zaměnit hologramový proužek za medailon s hologramem a na rubu by měla zlatavý proužek zaměnit za opticky proměnlivou barvu na čísle 20 v pravém dolním rohu.

Nyní je možné konstatovat, že na základě všech analýz, srovnávání a vyhodnocování výše zveřejněných údajů byl splněn cíl diplomové práce.

12. Summary

This thesis is about the crime in the banking. There were compared two states - Czech Republic and European Union. The first part of thesis summarizes the security features on banknotes of Czech crown and the security features on banknotes of European Union. The higher the denomination, the higher the number of security features on banknote there are. This is true for both currencies.

The next part of thesis was focused on the analysis of damage and wear of coins and banknotes. And then there was analyzed the counterfeiting of the Czech banknotes and coins. All analyzed data were summarized in the tables and in the graphs. This analysis of the Czech crowns was compared with the same analysis of the euro banknotes.

The counterfeiting of money is not the only crime in the banking. The next possibility of the crime in the banking is the skimming of ATM (automatic teller machine). The one of parts of thesis was focused on it. There was performed the analysis of the number of cases of skimming in Czech Republic. This was compared with the analysis of the number of cases of skimming in European Union too.

Then the results of all analysis were summarized and evaluated in the end. The target of this thesis about the crime of the banking has been achieved.

The key words:

the security features - ochranné prvky

the counterfeiting - padělání

damage and wear - poškození a opotřebení

Seznam použité literatury

- [1] *Peníze* [online]. 2013 [cit. 2013-04-14]. Dostupné z: <http://penize.org/>.
- [2] HLINKA, Bohuslav. *Atentáty na peníze*. Praha: Svoboda, 1987. ISBN 75-040-87.
- [3] POLSKOJ, Georgij. *Z penězokazeckých dílen*. Praha 1: Lidové nakladatelství, 1987. ISBN 26-049-87.
- [4] POWIS, Robert E. *Jak se perou špinavé peníze*. Praha 1: VICTORIA PUBLISHING a.s., 1992. ISBN 80-85605-32-5.
- [5] Platební karty. *Padělání peněz a skimming* [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.karty-penize.webgarden.name/menu/platebni-karty>.
- [6] Jak vyžrát na skimming. *Česká spořitelna a.s.* [online]. 2012 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/jak-vyzrat-na-skimming-d00014291>.
- [7] Skimming. *Padělání peněz a skimming* [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.karty-penize.webgarden.name/menu/skimming>.
- [8] ATM-jiné útoky. *Padělání peněz a skimming* [online]. 2011 [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: <http://www.karty-penize.webgarden.name/menu/atm-jine-utoky>.
- [9] *Zneužívání platebních karet*. Brno, 2005. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/69399/pravf_b/bc_brno_po_kon_mati.pdf. Bakalářská práce. Masarykova univerzita.
- [10] *Trestní zákoník: Trestní řád*. Český Těšín: Poradce, 2009, 200 s. ISBN 978-80-7400-250-2.
- [11] Metodologie odborné práce. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. 2006 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/FF-katedry/kae/Metodologie_odborne_prace_-_opory.pdf.
- [12] BUNEŠOVÁ, PH.D., Ing. Marie a VANĚČEK, CSC. *Technika zpracování bakalářských a diplomových prací*. *Jihočeská univerzita v Českých budějovicích* [online]. 2008 [cit. 2013-04-08]. Dostupné z: <http://ksr.ef.jcu.cz/dokumenty/technika-zpracovani-bakalarskych-a-diplomovych-praci>.

- [13] Bankovky a mince. *EDUPORT: MATEMATIKA* [online]. 2009-2010 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: http://oulipova.cz/vyuka/prs/mat/penize_mince.html.
- [14] Bankovky a mince. *CNB* [online]. 2003-2013 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla>.
- [15] České euromince. *Zavedení eura v České Republice* [online]. 2012 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: http://www.zavedenieura.cz/cps/rde/xchg/euro/xsl/cr_euro_ceske_euromince.html.
- [16] The euro. *ECB* [online]. 2013 [cit. 2013-02-25]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/euro/html/index.en.html>.
- [17] *Vývoj ochranných prvků bankovek v ČR a jejich porovnání s ochrannými prvky bankovek EU*. České budějovice, 2011. Bakalářská práce. Jihočeská Univerzita.
- [18] České mince. *ČNB* [online]. 2003 - 2013 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/mince/>.
- [19] České bankovky. *ČNB* [online]. 2003 - 2013 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/bankovky/>.
- [20] Výskyt padělků. *ČNB* [online]. 2003 - 2013 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/platidla/padelky/>.
- [21] Počet padělků klesl. *ČNB* [online]. 2003 - 2013 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2013/20130226_tk_padelky.html.
- [22] Padělky 2011: Padělané a pozměněné bankovky a mince na území České republiky. *ČNB* [online]. 2012 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/rezabek_20120227_tk_padelky.pdf.
- [23] Padělaná a pozměněná platidla a napodobeniny platidel v České republice v roce 2008. *ČNB* [online]. 2009 [cit. 2013-03-06]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/rezabek_20090223_padelky.pdf.

- [24] PRESS RELEASE: 10 January 2013 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2013 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.ecb.int/press/pr/date/2013/html/pr130110_2.en.html.
- [25] PRESS RELEASE: 16 July 2012 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2012 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120716.en.html>.
- [26] PRESS RELEASE: 16 January 2012 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2012 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2012/html/pr120116.en.html>.
- [27] PRESS RELEASE: 18 July 2011 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2011 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2011/html/pr110718.en.html>.
- [28] PRESS RELEASE: 17 January 2011 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2011 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2011/html/pr110117.en.html>.
- [29] PRESS RELEASE: 19 July 2010 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2010 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2010/html/pr100719.en.html>.
- [30] PRESS RELEASE: 11 January 2010 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2010 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2010/html/pr100111.en.html>.
- [31] PRESS RELEASE: 13 July 2009 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2009 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2009/html/pr090713.en.html>.
- [32] PRESS RELEASE: 12 January 2009 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2009 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2009/html/pr090112.en.html>.
- [33] PRESS RELEASE: 10 July 2008 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2008 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2008/html/pr080710.en.html>.

- [34] PRESS RELEASE: 10 January 2008 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2008 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.ecb.int/press/pr/date/2008/html/pr080110_1.en.html.
- [35] PRESS RELEASE: 11 July 2007 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2007 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2007/html/pr070711.en.html>.
- [36] PRESS RELEASE: 12 January 2007 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2007 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2007/html/pr070112.en.html>.
- [37] PRESS RELEASE: 13 July 2006 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2006 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/press/pr/date/2006/html/pr060713.en.html>.
- [38] PRESS RELEASE: 13 January 2006 - Biannual information on euro banknote counterfeiting. *ECB* [online]. 2006 [cit. 2013-03-11]. Dostupné z: http://www.ecb.int/press/pr/date/2006/html/pr060113_1.en.html.
- [39] Kurzy devizového trhu. *ČBN* [online]. 2003-2013 [cit. 2013-03-17]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp.
- [40] Skimming Device Found on ATM. *Cyber Security Girl Strikes Again* [online]. 2010 [cit. 2013-03-17]. Dostupné z: <http://cybersecuritygirlstrikesagain.blogspot.cz/2010/04/skimming-device-found-on-atm-at-publix.html>.
- [41] ATM skimming crimes on rise. *The Blade* [online]. 2012 [cit. 2013-03-17]. Dostupné z: www.toledoblade.com.
- [42] Bank: Skimmer on ATM no more than 24 hours. *TBO* [online]. 2011 [cit. 2013-03-17]. Dostupné z: www2.tbo.com.
- [43] Skimming 2012. *Policie České republiky* [online]. 2012 [cit. 2013-03-17]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/skimming-2011.aspx>.
- [44] ATM fraud analysis report. *EAST* [online]. 2011 [cit. 2013-04-14]. Dostupné z: <https://www.european-atm-security.eu/content/files/EAST%20ATM%20Fraud%20Analysis%20Report%20Vs%201.1.pdf>.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mince ČR.....	- 21 -
Obrázek 2: Ochranné prvky na tisícikoruně - líc	- 23 -
Obrázek 3: Ochranné prvky na tisícikoruně - rub	- 23 -
Obrázek 4: Mince EU.....	- 24 -
Obrázek 5: Ochranné prvky na bankovce 100 €	- 25 -
Obrázek 6: Opotřebené mince	- 26 -
Obrázek 7: Koroze mincí	- 26 -
Obrázek 8: Nestandardní poškození mincí.....	- 27 -
Obrázek 9: Opotřebené bankovky - pomačkání a zašpinění	- 28 -
Obrázek 10: Opotřebené bankovky - chybějící část.....	- 29 -
Obrázek 11: Poškozené bankovky 1	- 29 -
Obrázek 12: Poškozené bankovky 2	- 30 -
Obrázek 13: Poškozené bankovky 3	- 30 -
Obrázek 14: Poškozené bankovky 4	- 31 -
Obrázek 15: ATM	- 43 -
Obrázek 16: Skimmovací nástavec	- 44 -
Obrázek 17: Falešná klávesnice	- 44 -
Obrázek 18: Skimmovací zařízení se snímací kamerou.....	- 44 -
Obrázek 19: Modifikovaný terminál	- 45 -
Obrázek 20: Terminál pro výdej jízdenek	- 45 -

Seznam tabulek

Tabulka 1: Celkové množství padělaných a pozměněných kusů měny	- 32 -
Tabulka 2: Rozdělení počtu kusů padělků a napodobenin	- 33 -
Tabulka 3: Rozdělení celkové hodnoty padělků podle způsobu jejich získání	- 35 -
Tabulka 4: Rozdělení počtu kusů padělků na jednotlivé nominální hodnoty ..	- 36 -
Tabulka 5: Počet kusů padělků euroměny v letech 2003 - 2012.....	- 38 -
Tabulka 6: Množství kusů padělků jednotlivých nominálních hodnot eura	- 39 -
Tabulka 7: Přepočítávací devizové kurzy	- 41 -
Tabulka 8: Srovnání objemu padělků české měny s eurem v €	- 41 -
Tabulka 9: Počty případů skimmingu zjištěné v ČR v letech 2005 až 2012....	- 46 -
Tabulka 10: Počty případů skimmingu v rámci EU	- 47 -
Tabulka 11: Srovnání počtu případů skimmingu v ČR a EU.....	- 49 -

Seznam grafů

Graf 1: Celkové množství padělaných a pozměněných kusů měny	- 33 -
Graf 2: Rozdělení počtu kusů padělků a napodobenin.....	- 34 -
Graf 3: Rozdělení celkové hodnoty padělků podle způsobu jejich získání.....	- 35 -
Graf 4: Rozdělení počtu kusů padělků na jednotlivé nominální hodnoty	- 37 -
Graf 5: Počet kusů padělků euroměny v letech 2003 - 2012.....	- 38 -
Graf 6: Množství kusů padělků jednotlivých nominálních hodnot eura	- 40 -
Graf 7: Srovnání objemu padělků české měny s eurem v €	- 41 -
Graf 8: Počty případů skimmingu zjištěné v ČR v letech 2005 až 2012.....	- 46 -
Graf 9: Počty případů skimmingu v rámci EU	- 48 -
Graf 10: Objem skimmingu v EU v mil. €	- 49 -
Graf 11: Srovnání počtu případů skimmingu v ČR a EU.....	- 50 -